Marraskuu 2026

Silta

Tamperelainen seurakuntalehti

siltalehti.fi

Kuva: Tuula Vartiainen

Seurakuntavaalien tietopaketti ja ehdokkaat lehden C-osassa

Koko perheen majataloillat virkistävät gospelilla ja hengen ravinnolla
A 10

Seurakuntavaalien valitsijayhdistykset vastaavat Sillan kysymyksiin
A 12–13 ja A 14–15

Uusi, koko perheen joululaulu julkaistaan ensimmäisenä adventtina
A 22

Vaaliasiantuntija Sami Borg:

Uskonnon merkitys kasvaa kriisiaikoina

A6

Pääkirjoitus | Päätoimittaja **Kirsi Airikka**

Äänestäminen on etuoikeus

TAMPEREEN SEURAKUNNAT haluaa välittää ihmisille toivoa ja kertoa, että kirkko kulkee ihmisten rinnalla. Kaikki ovat tervetulleita, eikä ovilla kysellä, onko kirkon jäsen vai ei.

Kirkko eli seurakuntayhteisö jäsenineen ja työntekijöineen on mukana ihmisen elämän suurissa käännekohdissa ja juhlissa, iloissa ja suruissa. Se antaa tukea, sielunhoitoa ja neuvontaa sekä tarjoaa mielekästä toimintaa ja mahdollisuuden solmia ystävyyssuhteita.

Kirkko tarjoaa myös monia elämyksiä ja yhdessä kokemisen hetkiä sekä antaa eväitä hengelliseen pohdiskeluun ja uskonnon harjoittamiseen.

ELÄMÄ HAASTEINEEN voi kuitenkin joskus iskeä päin kasvoja, ja omin voimin on vaikeaa jatkaa eteenpäin. Siinäkin tilanteessa seurakunta on tarvittaessa läsnä ja antaa apua – sekä aineellista että henkistä. Tukea on saatavissa, elämä jatkuu, asioilla on taipumus järjestyä, ja toivoa on aina.

Tampereen seurakuntien 156-sivuinen tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2025 kaikkine lukuineen ja selvityksineen tehdystä työstä onkin vaikuttavaa luettavaa.

Siinä kerrotaan avoimesti ja yksityiskohtaisesti, millä kaikilla tavoilla kirkko haluaa lisätä tamperelaisten hyvinvointia. Kertomus on kaikkien luettavissa seurakuntayhtymän verkkosivuilla.

Tampereen seurakuntien historia ulottuu jo yli 500 vuoden taakse. Tällä hetkellä yhteisössä on jäseniä yli 143 000, ja työntekijöitä reilut 500.

Työtä tehdään liittymällä kirkon yhteisiin arvoihin, joita ovat usko, toivo ja rakkaus. Ne ohjaavat toimintaa ja näkyvät arjessa yhteytenä, vastuunkantona ja lähimmäisestä välittämisenä.

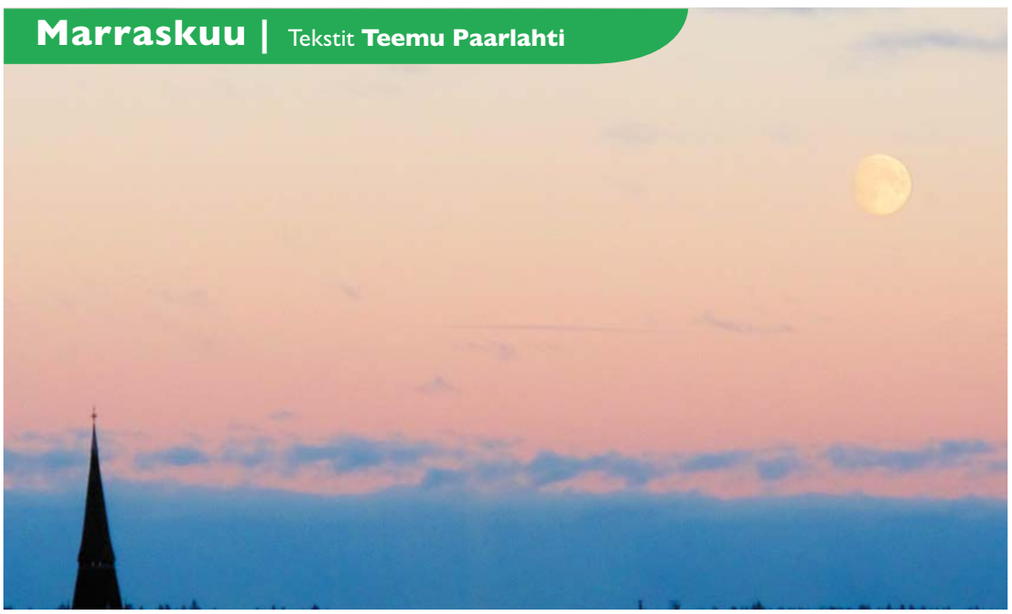
Tampereen seurakuntien tunnus on Reilusti kristitty, mikä sopii tamperelaiseen kursailemattomaan elämänmenoon.

MARRASKUUSSA kirkon jäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa kirkon toimintaan ja tulevaisuuteen. Äänestämällä seurakuntavaaleissa voi olla rakentamassa omaa yhteisöä ja toiveitten kirkkoa.

On suorastaan etuoikeus, että saamme Suomessa äänestää kaikissa vaaleissa – ja myös kirkon vaaleissa – niin, että demokratia toteutuu. Se ei ole maailmassa nykyisin itsestäänselvyys, minkä näkee joidenkin maiden valtiollisten vaalien käytännöissä.

TUEKSI ÄÄNESTÄJILLE Sillan toimitus on koonnut tähän marraskuun lehteen kattavan tietopaketin ja teemalehden vaaleista. Olethan sinäkin siis mukana seurakuntavaaleissa antamassa äänesi oman yhteisösi ja tamperelaisten parhaaksi.

Marraskuu | Tekstit **Teemu Paarlahti**

Kuva: Valpuri Tauriainen

Kohti mykistävää ihmettä

OLEN LUKENUT syysiltoina hissukseen italialaisen runoilija Mascolo Vincenzon suomennosvalikoimaa *Taivas ja kaupungit* (Siltala 2025). Kääntäjä Jouni Inkala listaa sen jälkisanoissa länsimaisen lyriikan keskeiset teemat: elämä, kuolema, rakkaus ja kaipuu.

Olen hiljentynyt miettimään omaa elämääni ja sen rajallisuutta. Rakkauden iloja ja kipuja. Kaikkeen liittyy kaipuu, joka samalla kohdistuu eteenpäin johonkin eläkkeelle jäämistä suurempaan.

Voisiko marraskuun hiljaisuus tänä vuonna jatkua minussa joulun ihmeen kaipuuna ja sen edessä mykistymisenä?

"Kaikki äänet eivät riko
hiljaisuutta.
Sateen, tuulen.

Haravan liike
lepää omassa rahinassaan."

Samuli Lampinen:
Luutarhuri (BoD 2023)

"Ilo valtasi minut, kun kuulin sanan:
Me lähdemme Herran huoneeseen!"

Psalmi 122

Tulevat pyhät 4.11.–2.12.2026

8.11. Vankassa tallessa
Jumala muistaa varpusenkin. Kristitty on vielä varpustakin vankemmassa tallessa kahden maan kansalaisena. Jalat maassa ja katse tavoittaen taivasta. (Luuk. 12:4–7)

15.11. Lahjaksi elämän vettä
Tänä pyhänä kuulemme kehotuksen valvoa ja pysyä uskossamme hereillä, mutta myös tarjouksen, josta ei kannata kieltäytyä. (Ilm. 22:10–17)

22.11. Kristuksen kuninkuuden sunnuntai
Päivä on vanhastaan tunnettu tuomiosunnuntaina. Kirkkovuosi päättyy ja antaa tilaa uuden alkamiselle. Vapahtaja tuomitsee omansa elämään (Matt. 25:31–46)

29.11. Siellä hän tulee!
Kohotettakoon portit, avattakoon ovet odotukseen ja iloon. Hoosianna, on adventtiaika! Sytytän kynttilän, saan alkaa avata joulukalenterin luukkuja ja odottaa joulun mykistävää ihmettä. (Ps. 24:7–10)

Surullista isänpäivää viettävien hartaus su 8.11. kello 18 Messukylän kirkko

5 kysymystä

Kuva: Asta Kettunen

Lamminpään hautausmaan vara-alueella sijaitsevasta pienaurinkovoimalasta saadaan kesäaikaan hautausmaan päivisin tarvitsema energia. Öisin ja pilvisinä aikoina tarvitaan sähköä verkosta. Myös ylituotantoa myydään ajoittain ulos, Kalle Helén kertoo.

Miksi seurakunnille hankitaan pienaurinkovoimaloita?

PIENAURINKOVOIMALAT ovat alle sadan kilovolttiampeerin voimaloita. Ne on tarkoitettu pääasiassa kiinteistön omaan sähkönkulutukseen. Niissäkin sähköverkkoon myydään sähköä siinä tilanteessa, että tuotettua sähköä ei pystytä käyttämään kiinteistöllä.

1 Miksi aurinkopaneeleita on asennettu Tampereen seurakunnille, talotekniikan asiantuntija Kalle Helén?

– Tuottamaan sähköä kiinteistöjen omiin tarpeisiin, joilla saadaan laskettua ostetun sähkön määrää. Tämä juontaa juurensa kiinteistöstrategiaan. Tavoitteena oli kolminkertaistaa aurinkosähkön määrä vuoden 2022 tasosta vuoden 2025 loppuun mennessä.

– Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on, että vähintään viisi prosenttia seurakuntayhtymän käyttämästä sähköstä on tuotettu omissa aurinkovoimaloissa. Vuonna 2040 tavoitteena on kymmenen prosentin tuotanto-osuus, noin 500 MWh. Tällä hetkellä vuosituotanto on noin 200 MWh.

2 Missä niitä jo on ja mihin on tulossa?

– Pienaurinkovoimaloita on jo Aito-keskuksessa, Lamminpään hautausmaalla, Hervannan kirkolla, Vatialan hautausmaalla ja Pättinniemen leirikeskuksessa. Tesoman kirkon katolle toteutetaan aurinkovoimala peruskorjauksen yhteydessä, vuosina 2027-2028.

– Pispalan kirkon, Kalevan kirkon, Luhtaanrannan leirikeskuksen, Teiskon hautausmaalle rakennettavan uuden huoltohallin ja Aitolahden kirkon osalta on menossa tarkastelu asennuksien mahdollisuuksista ja kannattavuudesta. Tarkempaa aikataulua näistä ei vielä ole.

3 Mitä muita energiansäästötoimia Tampereen seurakunnissa on viime aikoina tehty?

– Teiskon kirkko siirtyi maalämpöön ja Aito-keskuksen ilmanvaihtokoneita uusittiin. Kalevankankaan kappelissa on aiemmin siirrytty öljystä vesi-ilmalämpöpumppuun, jonka energiatehokkuutta lisätään vaihtamalla kappelin lämmönjakojärjestelmä hyödyntämään matalalämpöisiä pattereita.

– Vatialan kappelin peruskorjauksen yhteydessä alueelle toteutettiin aluelämpöverkosto, joka hyödyntää krematorion hukkalämpöä.

4 Joko öljystä ollaan pääsemässä eroon?

– Kiinteistöstrategian mukaan jäljellä olevista öljylämmityksistä luovutaan asteittain. Käytämme öljylämmityksiä biopolttoöljyllä kohteista luopumiseen tai lämmitysjärjestelmien uusimiseen asti. Öljyä käytetään vielä Aito-keskuksessa, Rauhanportissa ja Teiskon seurakuntatalossa.

5 Tampereen seurakunnissa päästöjä aiotaan leikata 10 prosenttiin vuoden 2018 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Saavutetaanko tavoitteet?

– Vuonna 2018 on tehty ja vuosittain on päivitetty päästövähennysten tiekartta, jossa on asetettu tavoitekäyrä päästöjen vähentämiselle. Vuoden 2025 tietojen mukaan olemme juuri tuolla käyrällä, joten tähän asti tehdyt toimet ovat onnistuneet. Tästä eteenpäinkin meillä on tiedossa askelmerkit, joilla pääsemme tuohon tavoitteeseen.

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi

Kuva: Hannu Eerola

Partio on suosittua Messukylässä

Partiossa tehdään vuosittain valtakunnallista tilastointia jäsenistöstä. Lisäksi seurataan sitä, kuinka monta prosenttia kohderyhmäikäisistä alueen asukkaista on mukana partiossa, selventää Messukylän Metsätyttöjen turva-aikuinen ja Tarpojien ikäkausivastaava **Juulia Pihlaja**.

Vuoden 2025 tilastoista selviää, että koko Tampereen 7–22-vuotiaista partiota harrasti neljä prosenttia ja 7–9-vuotiaista joka kymmenes. Messukylän 7–22-vuotiaista partiota harrasti yhdeksän prosenttia ja 7–9-vuotiaista jopa lähes joka neljäs, eli 23 prosenttia.

Messukylän alueella lapset harrastavat partiota pääosin Messukylän Metsätytöissä, mutta myös Metsäpojissa.

– Toki molemmilla lippukunnilla toiminta-alueena on myös esimerkiksi Takahuhti, jossa prosentit olivat viime vuonna samaa luokkaa koko Tampereen kanssa, Pihlaja huomauttaa.

Seurakunta on taustayhteisönä suurimmalle osalle tamperelaisista lippukunnista. Monet lippukunnat kokoontuvat seurakuntien tiloissa, ne maksavat lippukunnille toiminta-avustusta, ja nuorisotyöntekijöillä on työaikaa niiden tukemiseen, muistuttaa Pihlaja.

Yhteinen aloitustapahtuma keräsi jälleen runsaasti uusia partiolaisia mukaan Messukylän Metsätyttöjen ja Metsäpoikien riveihin, kertoo lippukunnanjohtaja **Ester Halmari** Messukylän Metsätytöistä.

Asta Kettunen

Kuva: Asta Kettunen

Kalle Aalto, Eemi Kahola, Aaron Erenius ja Vilho Nurmi kuuluivat kukkakedon hyväksi talkoilleisiin.

Koululaiset edistivät niityn nousua

Kaksi Lamminpään koulun luokkaa, 6 A ja 6 B, eli 53 oppilasta opettajineen, ahkeroi lokakuun lopussa pellon reunalla, jotta hautausmaan vara-alueelle saataisiin jatkossa kukoistava niitty.

Kouluun otti ensimmäisenä yhteyttä Harjun seurakunnan luottamushenkilö ja ympäristötoimikunnan jäsen **Jouko Mäki-Lohiluoma**. Vastaanotto oli myönteinen.

– Kysehän on luonnon monimuotoisuudesta, mutta seurakunnalle tämä on samalla symbolinen teko. Näen tämän myös kasvatusasiana, kun koululaiset tulevat tietoisiksi pölyttäjien tärkeydestä.

Mäki-Lohiluoma toivoo, että h ankkeen t aakse s aadaan myös alueella toimivia yhdistyksiä ja alueen asukkaita. Ideana on, että aikanaan ohikulkijat voisivat poimia kukkia haudalle tai omaksi ilokseen.

Rehtori **Matti Taimi** lähti mukaan Yhden miehen orkesteriin. Niinpä pohjatyöt eli männyntaimien riipiminen ja alustava siementen ja taimien istutus sujuivatkin musiikin tahtiin.

– Tämä sopii kuutosluokkien opetussuunnitelmaan ja on yhteisöllistä. On mukava päästä auttamaan. Ja kuinka moni näistä oppilaista on tehnyt tällaista aikaisemmin, pohti Taimi.

Talkoot oli ajoitettu syksyyn, koska mehiläiset olivat jo asettumassa talvipalloihin. Tästä kertoi **Riitta Salo** Pirkka-Hämeen Mehiläishoitajista.

– Niityn perustaminen auttaa sekä luonnon monimuotoisuutta että mesipistiäisiä.

Emmi Seppänen Villi Vyöhyke -yhdistyksestä oli tuonut mukanaan ketokaunokin ja ketoruusuruohon siemeniä sekä muutaman taimen. Hän painotti ketoniityn perustamisen olevan pitkä projekti.

Asta Kettunen

Lisää myös kuvia: siltalehti.fi

Hätäapua kolmeen maahan

Tampereen ev.lut. seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto päätti, että seurakuntayhtymä myöntää 40 000 euroa Kirkon Ulkomaanavulle Nepalin tulvan uhrien auttamiseen. Suomen Lähetysseuralle myönnettiin 20 000 euroa käytettäväksi Nepalin tulvan uhrien sekä 38 800 euroa Venezuelan ja Kolumbian maanjäristysten uhrien auttamiseksi.

Hervannan kirkkoremontti laadukas

Hyvän rakentamisen palkinto on Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston vuosittain antama tunnustus. Hervannan kirkon perusparannus on yksi palkintoehdokkaista. Voittaja on selvillä Sillan jo mentyä painoon. Yleisö on voinut äänestää suosikkiaan 15.10. saakka.

Naisille voimaa yhteisestä rukouksesta

Toivoa naisille -rukouspiiri kokoaa naisia yhteen jakamaan huolia sekä saamaan rukouksesta lohtua ja apua. Turvallisessa ilmapiirissä pääsee myös kurkistamaan moniin kulttuureihin ja elinympäristöihin.

Rukouspiiri kokoontuu kerran kuukaudessa keskiviikkoisin Vuoreksen seurakuntakodissa. Samankaltaisia rukouspiirejä on eri puolilla Suomea noin 90. Suomessa Toivoa naisille -työstä vastaa Medialähetys Sanansaattajat.

Kyseessä on maailmalla vuonna 1997 alkunsa saanut naisten rukousyhteisö, joka rantautui Suomeen vuonna 2000. Yhteisön perusti Brasiliassa syntynyt Marli Spieker, joka sai näyn naisten yhteisestä rukouksesta.

Vuoreksen rukouspiiri on kokoontunut vuodesta 2015 lähtien. Piirissä on kymmenisen kävijää ja ohjaaja **Marjatta Strömsholm**, joka on toiminut ohjaajana toista vuotta.

Naiset sydämen asiana

Vuoreksen toiminnan aloitti Kaija Nykänen samana syksynä, jolloin Marli Spieker oli ollut Suomessa. Nykänen kävi Viinikassa järjestettävässä piirissä ja halusi sitten perustaa samanlaisen ryhmän myös uuteen kaupunginosaan Vuorekseen, johon oli juuri muuttanut.

Piirien ydinajatuksena on rukoilla naisia koskevien aiheiden puolesta, esimerkiksi naisten koulutuksen. Kansainvälisen toiminnan tavoitteena on myös levittää naisille sanaa rakastavasta Jumalasta median välityksellä.

Rukouspiirissä käsitellään joka kerralla uusia aiheita. Aiheet määräytyvät Toivoa naisille -yhteisön yhteisen rukouskalenterin ja sen mukana tulevan saatekirjeen mukaan. Lisäksi ohjaaja saa vinkkejä Medialähetys Sanansaattajien materiaaleista ja saattaa napata mukaan muitakin naisia koskettavia ajankohtaisia aiheita.

Joskus piirissä syntyy vilkasta keskustelua myös Suomen senhetkisistä tapahtumista. Tapaamisten lopuksi osallistujat rukoilevat oman elämän asioiden puolesta.

Rukouskalenteri on kaikkien halukkaiden saatavilla Toivoa naisille -yhteisön verkkosivuilla. Jokaiseen pieneen rukoukseen on yhdistetty jokin raamatunkohta. Suomessa rukouskalenterilla on jo lähes 1900 tilaajaa.

Tsemppihenki voimaannuttaa

Marjatta Strömsholm tuli rukouspiirin ohjaajaksi, kun edellinen ohjaaja jäi pois tehtävästä. Sitä ennen hän kävi piirissä osallistujana. Hän on nauttinut ryhmän ohjaamisesta.

– On jännittävää huomata yhä uudelleen, että rukous luo toivoa. Saman kokemuksen jakaminen ystävien kanssa ryhmässä tekee toiminnasta todella mielekästä, hän kuvailee.

Yksi piirin tavoitteista onkin koota naisia yhteen jakamaan huolia ja saamaan rukouksesta lohtua ja apua.

– Lämmin ja turvallinen ilmapiiri on ratkaisevan tärkeä asia. Rukouskalenterien kautta kokemus laajenee aivan maailmanlaajuiseksi. Samalla pääsee vähän kurkistamaan moniin kulttuureihin ja elinympäristöihin, Strömsholm toteaa.

Rippikoulussa koettiin hyvää yhteishenkeä

KYMPIN arvosanan Tampereen seurakuntien rippikouluille antoi nelisenkymmentä prosenttia tämänvuotiseen itsearviointikyselyyn vastanneista, samoin yhdeksikön, ja kahdeksankin noin 16 prosenttia. Keskimäärin rippikoululaisten antama kouluarvosana oli 9,1.

Minun on hyvä olla rippikoulussa -väittämästä 55,6 prosenttia oli täysin samaa mieltä ja 30,5 prosenttia lähes samaa mieltä. Rippikouluissa useimmilla oli hyvä yhteyshenki, niissä sai olla oma itsensä ja niissä oli sekä hauskaa että turvallista olla.

Kokemus omien ajatusten kuuntelemisesta oli myönteinen, ja moni nuori kertoi iloitsevansa elämästään. Uusia asioita kristinuskosta oli oppinut hyvin moni, samoin saanut rohkaisua rukoilemiseen.

Sen sijaan osallistuminen seurakunnan yhteisiin jumalanpalveluksiin rippikoulun aikana ei koskettanut yhtä monia, ei myöskään se ajatus, että rippikoulun jälkeen löytäisi oman paikkansa seurakunnassa. Rippikoulun hartaudet ja jumalanpalvelukset olivat koskettaneet elämää jonkin verran.

Yksi Toivoa naisille -työn painopisteistä on ihmiskaupan ja seksuaalisen väkivallan uhrien tukeminen. Viime kevään tapaamisessa Marjatta Strömsholm (oik.), Pirkko Hein, Sirpa Mäkinen ja Leena Tuominen hiljentyivät ensin *Isä meidän* -rukoukseen.

Kuva: Tuula Vartiainen

Pirkko Hein ja **Sirpa Mäkinen** ovat olleet mukana piirissä melkein alusta lähtien. He kuulivat ryhmästä ystäviltään. Molemmat asuvat Vuoreksessa ja kertovat, että piirissä on lämmin tunnelma.

– Ryhmän tapaamiset ovat voimaannuttavia, niissä on tsemppihenki. Kokoontumiset antavat uskoa omaan arkeen sekä Jeesuksen kanssa elämiseen ja kulkemiseen, kertoo Hein.

Mäkinen pitää tärkeänä naisten puolesta rukoilemista ja arvostaa ryhmän jäsenten välistä ystävyyttä ja yhteisöllisyyttä. Tapaamisissa tuntuu hyvältä keskittyä luettaviin teksteihin ja Jumalan sanaan.

Leena Tuominen veti rukouspiiriä kolmisen vuotta sitten, kun vielä asui Vuoreksessa. Nykyään hän asuu Pirkkalassa, mutta käy silti yhä tapaamisissa mahdollisuuksien mukaan, koska nauttii niistä niin paljon.

– Tämä on ihana, pieni, lämminhenkinen ryhmä, hän sanoo.

Rukouspiirin kokoontumiset jatkuvat syksyn ajan kerran kuukaudessa keskiviikkoisin aina jouluun asti ja senkin jälkeen kevätkaudella. Ryhmän naiset kutsuvat kaikki kiinnostuneet mukaan rukouspiirin kokoontumisiin.

Tämä on ihana, pieni, lämminhenkinen ryhmä.

– Tämä rukouspiiri sopii aivan kaikille naisille. Olisi kiva saada mukaan vähän nuorempiakin osallistujia, Hein ja Mäkinen toteavat.

Johanna Hämäläinen

Toivoa naisille -rukouspiiri keskiviikkona 11.11. kello 18 Vuoreksen seurakuntakodissa, Vuoreksen puistokatu 87. Lisätietoa: Matti Etelänsaari, matti.etelansaari@evl.fi, p. 040 185 2070

Kuva: Eetu Helminen

Hyvä yhteishenki ja kokemus kuulluksi tulemisesta ovat tärkeitä onnistuneen riparin kannalta, selviää kyselystä. Kuva on Rajalasta.

– Isossa kuvassa päättyvän kauden kyselyn tulokset ovat linjassa edellisiin vuosiin. Tämän riparikyselyn mukaan on onnistuttu luomaan turvallisia leirejä, joihin on saanut osallistua omana itsenään ja omista lähtökohdistaan, toteaa kasvatuksen asiantuntija **Reetta Mörttinen**.

Hänen mukaansa suhteellisen korkealla on myös niiden nuorten määrä, jotka haluavat kuulua kirkkoon.

– Se on yksi polku jatkaa niiden asioiden pohdintaa, jotka ehkä riparilla heränneet tai jotka jääneet sieltä matkaan.

Erityisen hyvin oli onnistuttu Messukylän seurakunnassa, jossa kympin arvosanan antoi 48,5, yhdeksän 35,3 ja kahdeksikonkin 12,7 prosenttia vastaajista.

Messukylän rippikoululaisista Minun on hyvä olla rippikoulussa -väitteestä täysin samaa mieltä oli 60 prosenttia ja lähes samaa mieltä 30,6 prosenttia.

Kyselyyn vastasi 931 Tampereella tänä vuonna rippikoulun käynyttä.

Ilmoittautumisia tuli hyvin

Ensi vuoden rippikouluihin on ilmoittautunut noin 1550 nuorta.

– Ikäluokka on suuri, ja ilmoittautumisia on tullut hyvin. Joukossa on toki myös muita kuin tamperelaisia nuoria, Mörttinen toteaa.

Jälki-ilmoittautuminen aukeaa 18. marraskuuta kello 16. Tuolloin ilmoittaudutaan niihin ryhmiin, joissa on tilaa. Paikkoja aukeaa niin päiväripareille kuin yön yli kestäville leireillekin.

Asta Kettunen

Huomioidaan myös kirkon auttamistyö

Julkista keskustelua hallitsevat muutamat teemat, joista on erimielisyyttä kirkon sisällä, havahduttaa etenkin Yleisradion vaaliasiantuntijana tunnettu Sami Borg. Hän kuitenkin toivoo, että mediaa kiinnostaisi seurakuntavaalienkin yhteydessä myös se, miten kirkko pyrkii vastaamaan ihmisten hätään.

Teksti: **Asta Kettunen**
Kuvat: **Tuula Vartiainen**

Tutkimuksissaan Borg on käsitellyt erityisesti kansalaisten poliittista osallistumista sekä vaaleja ja äänestyskäyttäytymistä. Hänen mielestään on ymmärrettävää, että huomio keskittyy polarisoiviin kysymyksiin.

Yksi mielipiteitä jakava aihe on suhtautuminen lähetysjärjestöihin, joiden toiminta poikkeaa kirkon nykyisestä linjasta. Borg uskoo, että ”järjen ääni voittaa”, ja nämä järjestöt pysyvät kirkon helmoissa. Toisaalta on hyvä, että keskustelulle on otettu tilaa.

– Painetta tulee myös kirkon ulkopuolelta. Ottaa vuosikymmeniä, että ajattelutapa muuttuu ryhmissä, joissa on vastustettu esimerkiksi naispappeutta.

– Nämähän eivät kuitenkaan ole kristillisen uskon ydintä. On minusta täysin ymmärrettävää, että myös he, jotka katsovat kirkon tehtäväksi evankeliumin ja pelastuksen julistamisen, kritisoivat nykytilannetta. Perussanoma ei ole esillä niin paljon kuin moni aktiivisista luottamushenkilöistä ja seurakuntalaisista toivoisi.

Tutkimuksissa näkyykin ero kirkon luottamushenkilöiden ja kaikkien jäsenten mielipiteissä. Seurakuntavaaleissa puolestaan äänestävät etenkin aktiivit.

Sinänsä Borg ei näe kirkolla olevan suuria brändiongelmia. Yhteiskunnalliseen rooliin liittyvissä asioissa ihmiset katsovat sen onnistuneen hyvin.

– Kirkosta eroaminen on saatu taittumaan merkittävästi. Nuoret miehet ovat löytäneet tilaisuudet, ja isostyö näyttää vetävän todella hyvin. Jäsenmäärän vähenemisen taustalla ovat olleet väestömuutokset: nuoret ikäluokat pienenevät ja yhä harvemmat kastavat lapsensa.

Borg suhtautuu varovaisesti ajatukseen korottaa palvelumaksuja heiltä, jotka eivät ole jäseniä. Tämä sotisi avoimen kirkon periaatetta vastaan.

– Mielestäni kirkon ja sen toimintojen pitääkin olla avoimia.

Vaalit mahdollistavat yhdenvertaisen vaikuttamisen, kiteyttää Kissanmaalla asuva Sami Borg. Tammelantori ja sen reunassa sijaitseva kahvila ovat hänen lempipaikkojaan.

Kahvikeidas

Perusluterilaiseksi itsensä määrittelevä Sami Borg muistuttaa, että kirkko tulee yhä lähelle ihmisiä. Perusarvojen kunnioitus ja lähimmäisen rakastaminen ovat hänelle tärkeitä.

Sami Antero Borg

- **Tutkimuspäällikkö Kunnallisalan kehittämissäätiössä**
- **Pitkä ura Tampereen yliopistossa**
- **Valtio-opin dosentti vuodesta 1998**
- **Asiantuntijana Ylen vaalilähetyksissä vuodesta 1994 lähtien**
- **Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston johtaja 1999–2016**
- **Toiminut Kirkon tutkimuskeskuksen toimikunnan jäsenenä / varajäsenenä**
- **K. J. Ståhlbergin Säätiön hallituksen jäsen. Säätiö tukee kansanvaltaan liittyvää tutkimusta, julkaisee kirjallisuutta ja järjestää seminaareja ja tilaisuuksia.**
- **Harrastukset: kuntosali, sähly ja musisointi**

Häntä huolestuttavat eduskuntavaalikauden loppupuolella järjestöihin kohdistuvat leikkaukset.

– Monet järjestöt sanovat, että niiden toiminta vähenee merkittävästi ja osalla jopa loppuu kokonaan. Se väistämättä tarkoittaa painetta niihin kirkon palveluihin, jotka toimivat samoilla alueilla.

Tämä on jo huomattu ruoka-avussa ja diakoniatyössä.

– Kirkolla ei kuitenkaan ole sen parempia mahdollisuuksia vastata tähän kuin muillakaan isoilla toimijoilla. Siitähän ei vallitse suurta erimielisyyttä, että ihmisiä pitäisi auttaa. Monet ryhmät ovat korostaneet hyvin pitkään kirkon yhteiskunnallisen työn ja diakoniatyön merkitystä.

Borgin mielestä kirkolla pitää olla valmius toimia silloin, kun avun tarve on suuri.

– Kirkon ja uskonnon – uskontojen – merkitys kasvaa kriisiaikoina. Kirkko tulee lähelle silloin, kun elämä ei mene normaaleja latuja, vaan kun tulee surua tai mutkia matkaan – tai suurta iloa.

Vaalikoneessa arvot kohtaavat

Borg aloittaisi vaalikonekysymykset mieluiten helpommilla kysymyksillä ja menisi vasta sitten laajoihin aiheisiin.

– Seurakuntavaalien vaalikoneiden kysymykset koskevat usein sitä, mitä kirkon pitäisi tehdä, eivät niinkään sitä, mitä mieltä ehdokas itse on asiasta. Ymmärrän tavallaan, että niin on tehty, koska osa ehdokkaista voisi pitää kiusallisena niitä kysymyksiä, jotka koskevat henkilökohtaista uskoa.

Sisällön kannalta laajoilla kysymyksillä on Borgin mielestä merkitystä. On myös hyvä, että yleinen ja nuorten vaalikone ovat erilaisia.

Tämänkertaisissa vastauksissa tamperelaisehdokkaat ovat kaikkein eniten yhtä mieltä väittämästä, joka koskee ilmasto- ja ympäristövastuuta. Täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä ”seurakuntani tulisi toimia ilmasto- ja ympäristövastuullisesti myös silloin, kun se edellyttää muutoksia nykyisiin toimintatapoihin” ovat kaikki alle 30-vuotiaat ehdokkaat.

– Ei ole yllättävä tulos, että nuorissa ympäristökysymyksen tärkeys korostuu. Tämä ei ole ehdokkaita erottava asia.

Tamperelaisehdokkaiden enemmistön mielestä seurakuntien tulee panostaa erityisesti vähäosaisista huolehtimiseen. Tärkeimpiin tehtäviin kuuluvat heidän mielestään myös jumalanpalvelukset ja henkisen ja hengellisen elämän tukeminen sekä monipuolisen toiminnan järjestäminen lapsille, nuorille ja perheille.

Esimerkiksi rahankäyttöä ja muun yhteiskunnan osuutta siinä ei ole kovin helppo hahmottaa. Viestinnällä onkin työtä tuodessaan ymmärrettävästi julki, mihin kirkon raha menee.

– Kirkon varojen suuntaamisesta voi olla perustellusti montaa mieltä: onko ne suunnattu oikein ja järkevästi vai ei. Ja kirkollahan on omia taakkojaan: harva ymmärtää, kuinka paljon rakennusten ja kiinteistöjen ylläpito maksaa.

Vaalikoneiden vastaukset konkretisoivat sitä, haluaako ehdokas kirkon toimivan samojen asioiden puolesta kuin itse toivoisi.

Vaalikoneissa ehdokkaiden ja äänestäjien arvot kohtaavat ja voivat törmätäkin.

– Jos joku ehdokas on selvästi eri mieltä jostakin asiasta, niin kyllä kanta pohjautuu hänen arvoihinsa ja asenteisiinsa.

Borg kuitenkin toivoo, että seurakuntavaaleissakaan keskustelu ei typistyisi eniten julkisuudessa esillä oleviin, pariin kolmeen polarisoivaan asiakysymykseen.

– Se ei oikeastaan ole reiluakaan kirkon kannalta, joka kuitenkin toimii erittäin laaja-alaisesti. Se on tietysti toisaalta ymmärrettävää siksi, että niistä on helpompi uutisoida.

Mikä innostaisi uurnille?

Keväällä kirkolliskokous hyväksyi kirkkojärjestyksen muutokset, jotka mahdollistavat arkkipiispan

Kirkko tulee lähelle silloin, kun elämä ei mene normaaleja latuja, vaan kun tulee surua tai mutkia matkaan – tai suurta iloa.

ja piispan vaalien muuttamisen siirtoäänivaaleiksi. Käsittelyssä on myös edustaja-aloite kirkkoherran vaalitavan muuttamisesta niin, että välitön ja välillinen vaali olisivat tasavertaisia toteutustapoja.

– Teknisesti sen voi toteuttaa monella tavalla, kuittaa selvityksissä asiantuntijana toiminut Borg.

Nettiäänestys on puhuttanut viime ja edellisten seurakuntavaalien aikaan. Borg on ollut mukana oikeusministeriön ensimmäisessä verkkoäänestyksen mahdollisuuksia pohtineessa työryhmässä.

– Näkemykseni mukaan tietoturvaongelmia edelleen on, ja nykyisin mukaan on tullut aika aggressiivisen informaatiovaikuttamisen uhka.

– Virossa nettiäänestämiseen on menty, ja siellä kin osa asiantuntijoista on sitä mieltä, ettei järjestelmä ole täysin tietoturvallinen. Siellä uudistuksella ei ole ollut ainakaan mitään merkittävää vaikutusta myöskään äänestysaktiivisuuteen.

Kirkollisissa vaaleissa siirtyminen nettiäänestämiseen saattaisi Borgin arvion mukaan jonkin verran aktivoida äänioikeutettuja, varsinkin niissä seurakunnissa, joissa on matala äänestysprosentti. Sen sijaan ehdokaslistojen nimien selkeyttämisen hän ei usko vaikuttavan äänestysaktiivisuuteen tai helpottavan äänestystä.

– Ihmisillä on kuitenkin tämäntyyppisissä vaaleissa tapana katsoa, onko siellä tuttuja ehdokkaita ja sitten soveltuvaa ryhmää. Ehdokkaan taas on helpompi vaihtaa ryhmää, koska niillä ei ole ihan samanlaista merkitystä kuin yleisten vaalien puolella puolueilla.

Seurakuntavaaleissa ei Suomessa kuitenkaan ole havaittu suurta painostusta tai häirintää.

Kirkko hyödyntää tutkimustaan

Kirkon tutkimuskeskuksen toimikunnassakin aikoinaan vaikuttanut Borg kehuu kirkkoa tutkimustiedon hyödyntämisestä ja nelivuotiskatsausten julkaisemisesta. Kirkko linjaa tietään tutkimukseen perustuen. Kirkolla onkin organisaationa poikkeuksellisen hyvä käsitys siitä, miten ihmiset suhtautuvat siihen ja uskontoihin yleensä.

– Mielestäni kirkko toimii siinä esimerkillisesti. Monet organisaatiot eivät niin voimakkaasti hyödynnä itse rahoittamaansa tutkimusta toimintansa suuntaamisessa.

Borg pitää hyvänä, ettei kysellä pelkästään kansalaisten mielipiteitä yleensä, vaan ääneen pääsevät myös työntekijät ja luottamushenkilöt.

– Sekin, että kuullaan ihmisten mielipiteitä ja kerrotaan tutkimukseen perustuen, miten nämä toimijaryhmät toivovat asioiden kehittyvän, voidaan nähdä olennaisena osana demokraattista prosessia.

Kun hallinto rakennetaan niin, että jäsenellä on mahdollisuus vaikuttaa seurakuntavaaleissa, tämä jo itsessään on keskeinen arvovalinta: vaalit mahdollistavat tasavertaisen ja yhdenvertaisen vaikuttamisen.

– On sitten jokaisen oma asia, käyttääkö äänioikeuttaan vai ei.

Toisaalta valta kyllä käytännössä keskittyy, kun toiset valmistelevat päätöksiä, ja luottamushenkilöt pystyvät vaikuttamaan strategisella tasolla linjauksiin ja myös resurssien käyttöön.

– Toki päätoimisilla työntekijöillä pitääkin olla organisaatioissa valmisteluvaltaa. Hallinto ei toimi tehokkaasti, jos luottamushenkilöt kovasti vain riitelevät pienistä yksityiskohdista.

Tuomasmessu on hengellinen koti

Sami Borg ja hänen vaimonsa, Harjun kamarikuorossa laulava lastenpsykiatri Anne-Mari Borg ovat olleet Tampereen Tuomasmessun toiminnassa mukana jo parikymmentä vuotta. Aleksanterin kirkossa kokoontuvassa Tuomasmessussa perinteiseen messuun yhdistyvät yhteisöllisyys, monipuolinen musiikki, rukous ja etsivä usko.

– Aiemmin olemme olleet mukana säännöllisemmin, Sami Borg mainitsee.

Molemmat ovat aikoinaan osallistuneet Tampereella seurakuntanuorten toimintaan. Pariskunta tapasi, kun nuori Sami toimi ensimmäistä kertaa Luhtaanrannan leirikeskuksen isäntänä vuonna 1984. Toinen vastaava pesti oli kahta vuotta myöhemmin.

Sami Borg toimi myös toistakymmentä vuotta tuolloisessa seurakuntayhtymän nuorisotyön johtokunnassa 1980-luvun lopulta alkaen.

Neljä vuotta sitten hän aloitti nykyisen työnsä Kunnallisalan kehittämissäätiössä. Perhe asuu kuitenkin yhä Tampereella, mikä onnistuu etätyön avulla. Toimistopäiviä on vähintään yksi viikossa.

– Seurakuntavaaleihin on kysytty ehdokkaaksi monta kertaa, mutta en ole lähtenyt valtakunnallisen vaaliasiantuntijan roolini takia.

Lisäksi vaa'assa ovat painaneet käytännön syyt, etenkin viisilapsinen perhe. Jälkikasvusta kuuluisimmat ovat *Kirjolla*-ohjelmasta tuttu Topi Borg ja tositelevisiotähti ja yrittäjä Sointu Borg. Yksi lapsista asuu yhä kotona.

Sami Borgilla on myös valtio-opin dosentuuri Tampereen yliopistossa. Ohjattavana on nyt yksi väitöskirjatutkija.

Aiempi 17 vuoden ura Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston johtajana auttoi synnyttämään palvelumieltä.

– Kun juttelee ihmisten kanssa, jotka eivät ole kauhean uskonnollisia, eivät kuulu kirkkoon ja joilla on ehkä kielteisiäkin näkemyksiä uskonnosta, niin voi olla hyvä, että he törmäävät tämmöisiin melko tavallisiin ihmisiin, jotka sanovat, että he käyvät kirkossa.

Kuva: Kalle Mäki

Sami ja Anne-Mari Borg (seisomassa keskellä) valmistautuvat Tuomasmessuun. Rukoushetkessä puoli tuntia ennen messua esittäydytään, lauletaan ja rukoillaan messun puolesta sekä saadaan viime hetken ohjeita.

Tuomasilta – Elämäni henksu ma 16.11. klo 18 Aleksanterin kirkon kryptassa. Vieraina Olli-Pekka Silfverhuth, Sami Borg, Timo Takala ja Meri Ala-Kokko. Musiikki: Elina Orjatsalo ja Timo Saarinen. Kahvi/tee klo 17.30 alkaen, Tuomaskauppa avoinna kahvituksen ajan

Neljän viikon välein Messukylän kirkossa on koko perheen majataloilta, jossa yhdistyvät gospel, sanoma, rukous ja yhdessäolo. Messukylän seurakunnan tuottamiin iltoihin on vapaa pääsy. Kolehti ohjataan majatalon toimintaan. Illoissa on ollut vuosittain tuhatkunta kävijää, joista monet tulevat kerta toisensa jälkeen.

– Täällä saa laulaa yhdessä. Kaipaan itselleni hengen ravintoa, sanoo **Anna-Mari Paloniitty-Tuominen**.

Hän on miehensä kanssa käynyt tapahtumassa useamman vuoden ajan, ja ollut myös iltojen juontajana.

– Tämä on perjantai-illan nostattaja. Musiikki on todella laadukasta, toteaa **Yrjö Tuominen**.

Yhdessä he pitävät tilaisuutta sopivan pitkänä ja kompaktina.

Majataloaktiivien mukaan painopiste on gospelmusiikissa. Siksi tapahtuman nimikin on nyt uusi.

– Nimen vaihtaminen Gospel

Majatalon helmiä ovat tilaisuuden rentous ja taitava bändi.

Kuukauden kohokohta houkuttelee gospelilla

Majataloksi voi tuoda uusia ihmisiä ja mataloittaa kynnystä, Yrjö Tuominen sanoo.

Lasse Heikkilä vastaa musiikista ja artistivalinnoista. Esiintyjät on sovittu ensi toukokuuhun asti. Tämän kuun lopussa Majatalossa kuullaan Saila trioa. Kuun alussa esiintyy Juhani Tikkanen, jolta toivottaneen hienoa *Käsillä*-laulua. Se on hänen tuoreinta käsialaansa.

Sielua hoitamaan

Tilaisuuden ohjelma on vakiintunut ja tunnelma kotoisa. Tulija tervehditään tuttavallisesti. Lämmittelylaulujen kautta on kiva virittyä. Sanat on heijastettu valkokankaalle alttarin viereen valkokankaalle.

Virallisesti homma alkaa puoli seitsemältä ja kestää pari tuntia. Väliajalla talo tarjoaa iltapalaa. Toisen setin aikana luetaan esirukoukset ääneen.

Pappi on aina paikalla. Hän osallistuu sekä hengelliseen että käytännön palveluun. Lopussa ovat Herran siunaus ja loppulaulu.

– Illoissa on aina mukava olla, vaikka joskus tuntuisi, ettei jaksa mennä. Tämä on levähdyspaikka, jossa kuulee Jumalan sanaa. Täällä on kristittyjen yhteys, sanoo **Sanna Sädehtivä**.

Konseptiin kuuluu lyhyt puheenvuoro. Lokakuun illassa Sädehtivä kertoi, miksi Raamatun lukeminen on hänelle tärkeää.

– Epäilyksen hetkellä esitin Jumalalle viisi kysymystä ja sain jokaikiseen vastauksen. Jeesus puhui minulle tuoden mieleeni Raamatun kohdan, joka vastasi kysymykseeni, Sädehtivä perustelee.

Artistivieraana ollut **Petri Lassila** pohtii puolestaan, miksi juuri Messukylän kirkko on tärkeä hänen perheelleen.

– Toivomme artisteiltakin, että he kertovat lauluistaan ja kokemuksistaan, kertoo majataloiltojen koordinaattori **Leena Palovuori**.

Hyvän välittäjät

Majatalon ovet Messukylässä avattiin ensi kerran noin 10 vuotta sitten. Muusikko **Seppo Lindell** ja pastori Liisa Lindell olivat käynnistämässä toimintaa.

– Ideana oli yhteyden luominen, ja että saataisiin paikallista toimintaa virkistettyä, Seppo Lindell kertoo.

Lindellit olivat aktiivisesti toiminnassa koronavuosiin saakka.

– Minulla oli juontotehtäviä ja soitin bändissä kitaraa ja bassoa. Liisa oli sielunhoitovastuussa, Lindell jatkaa.

Vapaaehtoisilla on majatalossa tärkeä rooli. Heitä on housebändissä, rukouspalvelijoina, tarjoilussa, isännöimässä. Parhaillaan lasten puuhapisteeseen etsitään valvojaa, mutta monet ovat olleet mukana vuosia, kuten lauluryhmä Ilo.

– Meillä oli haave päästä laulamaan ja ylistämään Jumalaa. Haluamme välittää iloa, hymyilee **Suvi Kaartinen**.

Teksti: **Elisa af Hällström**
Kuvat: **Rami Marjamäki**

Anna-Mari Paloniitty-Tuominen ja Yrjö Tuominen käyvät majatalossa usein.

Taustalaulaja Suvi Kaartinen iloitsee siitä, että saa palvella musiikilla.

Gospel Majatalo Messukylän kirkossa:
6.11. Juhani Tikkanen.
27.11. Saila trio: Saila Ruotsala, Lasse Heikkilä, Viktoria Lavrenchuk

DigiTam Oy
Digiasiat selväksi kotonasi

Apua digiasioihin rauhassa ja ymmärrettävästi
Temppuileeko puhelin, tietokone tai televisio? Tulemme kotiisi ja autamme – kiireettä, selkeästi ja sinun tahdissasi.
Puhelimet, tietokoneet, televisiot, tulostimet, sähköposti, tietoturva ja paljon muuta.

59 €/h sis. alv
(n. 38 €/h kotitalousvähennyksen jälkeen)

Soita, niin sovitaan käynti – autamme mielellämme!
044 726 4042
digitam.fi • Palvelemme koko Pirkanmaalla

Teemme asumisesta turvallista ja esteetöntä.
Rampit • Luiskat • Tukikahvat

Kartoitus-käynnit nopeasti Tampereen alueella

SUOMEN
Kotikorjaukset
Esa Kirvesniemi | kotikorjaukset.fi
0400 649 199 | esa.kirvesniemi@kotikorjaukset.fi

Ikäihmisten koti,
jossa jokainen asukas ja
hänen omaisensa kohdataan yksilönä.

ELÄMÄNPUU OY

Yhteisöllistä ja ympärivuorokautista palveluasumista.

Koti,
jossa hengellisiin tarpeisiin
vastataan.

Toimitusjohtaja
Sirpa Pursiainen-Hautala 050 3256115
elamanpuu.fi

KIRKKOPÄIVÄT HÄMEENLINNASSA 21.–23.5.2027

SINÄ RAKENNAT SILTOJA

Mukana mm. Jenni Haukio, Isaac Sene ja Klaus Härö

Keskusteluja, musiikkia ja kohtaamisia

OHJELMA JA LIPUT kirkkopaivat.fi

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.
Nekalankulma 1, Tampere

Seurat pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19 sekä sunnuntaisin klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

ESIKOISET
Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike

SEURAT JA PYHÄKOULU
Armon sanaa sunnuntaisin klo 15
Tervetuloa!
Uudenkylän seurakuntatalo
Ali-Huikkaantie 13 b, TRE
www.esikoiset.fi

Herättäjä-Yhdistys
to 5.11. klo 18
Kaija Lehtisen muistoseurat
Emmauksessa,
Seurakuntien talo,
Näsilinnankatu 26.
Teetarjoilu klo 17.30.
su 22.11. klo 11
Weisuumessu
Pispalan kirkossa,
Pispalan valtatie 16.

POHJOLAN AUTOVIENTIKESKUS
Ostamme Toyotat reilulla hinnoittelulla nopeasti ja vaivattomasti. Tarjoa omasi!
www.pohjolanautovientikeskus.fi
Ajurintaival 10, 33880 Lempäälä
pohjolanautovientikeskus@gmail.com
+358 40 412 5008

AITOKOTILOUNAS SÄÄKSJÄRVELLÄ
UUDISTETUISSA TILOISSA
UUDEN ASIAKKAAN TUTUSTUMISTARJOUS
LOUNAS 10 €
norm. 13,50 €
Tarjous voimassa tällä kupongilla klo 10.30–14.30, 4.12.2026 saakka. 1 krt / henkilö. Max. 2 hlö / kuponki.
UUTTA! Meillä nyt myös pitopalvelu ja vuokraamme tiloja
SÄÄKSJÄRVEN LOUNASKAHVILA
Pitkäahteentie 1, Lempäälä
Avoinna arkisin klo 8–15 Puh. 03 410 230 38

Joulumyynti käyntiin!

Joulu-Silta ilmestyy 2.12. Esittele kauden odotetuin joulutapahtuma tai parhaat lahjaideat. Varaa ilmoituspaikkasi 9.11. mennessä.

ILMOITUSMYYNTI:
Mikko Salmensuo / Saarsalo
044 777 5112
mikko.salmensuo@saarsalo.fi

Seurakuntavaalien valitsijayhdistykset *Sillan* tentissä:

Mihin tehtäviin seurakuntien tulisi keskittyä?

Tampereen seurakuntavaaleissa on mukana seitsemän valitsijayhdistystä. Ne kertoivat *Sillalle* kannanottojaan sekä ajatuksia toiveidensa kirkosta. Tällä aukeamalla vastaavat valitsijayhdistykset Elävä kirkko – Messukylä, Kaikkien kirkko, Kirkkodemarit ja sitoutumattomat sekä Kohtaamisen kirkko – Messukylä.

Kysymykset valitsijayhdistyksille seurakuntavaaleissa:

1 Mihin tehtäviin seurakuntien tulisi keskittyä? Mainitkaa yhdistyksenne mielestä kolme tärkeintä asiaa.

2 Miten nuorten ääni tulee parhaiten kuuluviin seurakunnan tulevaisuuden pohdinnassa?

3 Miten suhtaudutte samaa sukupuolta olevien ihmisten kirkolliseen vihkimiseen?

Lisäksi valitsijayhdistykset vastaavat seuraaviin kysymyksiin Sillan verkkolehdessä:

4 Millainen olisi toiveittenne seurakunta Tampereella viiden vuoden kuluttua?

5 Miten työskentelette sen hyväksi, että toiveittenne kirkko toteutuu?

Lisää: siltalehti.fi

Valitsijayhdistykset Kokoomus ja sitoutumattomat, Vasemmisto sekä Yhdistynyt seurakuntaväki vastaavat Sillan kysymyksiin sivuilla A 14–15. Lisää seurakuntavaaleista tämän lehden vaaliliitteessä ja verkossa: tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit

Kuvat: Tuula Vartiainen

Elävä Kirkko, Messukylä

1 Seurakuntien tulisi keskittyä evankeliumin ilosanoman julistamiseen, kristilliseen kasvatukseen ja omasta jakamiseen.

Evankeliumin julistamisen tulee toteutua jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa sekä seurakunnan muissa toiminnoissa. Tehtävään kuuluvat myös raamattuopetus, lähetystyö, etsivä ja tavoittava työ kirkosta vieraantuneiden parissa sekä rukouspalvelu.

Seurakunnan tulisi tukea perheiden, päiväkotien ja koulujen kristillistä kasvatusta sekä nostaa se entistä tärkeämpään rooliin seurakunnan lapsi- ja nuorisotyössä, perhe- ja päiväkerhoissa, partiossa, rippikoulussa, isoskoulutuksessa sekä niiden jälkeisessä nuorisotyössä.

Aikuisia tulisi varustaa esimerkiksi Alfa-kurssien ja seurakunnan monipuolisen hoitavan pienryhmätoiminnan kautta.

Omasta jakamisen kulttuuria tulisi vahvistaa muun muassa opettamalla aiheesta raamatullisesti, ja diakoniatyötä tulisi resursoida sekä kehittää unohtamatta lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun avustustoimintaa.

2 Seurakunnan nuortentoimintaan kannattaa sisällyttää raamattuopetusta seurakunnan olemuksesta ja kristillisestä seurakuntaelämästä. Tässä yhteydessä voidaan pitää ryhmäkeskustelua tai työpajaa seurakunnan tulevaisuudesta ja koostaa oivalluksia luottamushenkilöiden hyödynnettäväksi.

Emme kuitenkaan halua nuorten vain pohtivan seurakunnan tulevaisuutta, vaan tekevän sitä: varustetaan nuoria ottamaan haltuun tehtäviä ja kantamaan vastuuta toiminnan järjestämisestä!

3 Kirkon ei tule vihkiä tai siunata avioliittoon samaa sukupuolta olevia ihmisiä. Kristillinen avioliitto on yhden miehen ja yhden naisen liitto, jonka kuuluu saada kaikki mahdollinen tuki. Puolustamme kirkon voimassa olevaa oppia, joka perustuu Jeesuksen opetukseen luomistyöstä ja avioliitosta.

Jokainen ihminen sukupuolisesta suuntautumisesta riippumatta tarvitsee Jumalan parantavaa rakkautta ja siunausta. Edustamme klassista, luovuttamatonta kristinuskon ja Raamatun-tulkintaa, jonka ei tule muuttua eri aikakausien kulttuuristen virtausten pyörteissä.

Verkossa:
Kotisivut: elavakirkko.fi/
Instagram: @messukylan.elava.kirkko
Facebook: facebook.com/messukylan.elava.kirkko

Kaikkien kirkko

1 Kirkon tärkein tehtävä on kertoa kolmiyhteisestä Jumalasta sellaisilla tavoilla, joita tämän ajan ihmiset ymmärtävät. Kristuksen kirkko on tarkoitettu kaikille.

Siksi on tärkeää ymmärtää, miten moninainen joukko me seurakuntalaiset olemme. Tarvitaan avoimuutta ja erilaisuuden kunnioittamista myös tapoihin kohdata Jumala. Meille jokainen seurakunnan jäsen on yhtä arvokas riippumatta siitä, kuinka aktiivinen osallistuja hän on.

Toinen tärkeä tehtävä on toisista huolehtiminen eli lähimmäisenrakkaus. Rakkauden kaksoiskäsky kutsuu meitä jakamaan omastamme ja huolehtimaan heikommassa asemassa olevista sekä kotimaassa että maailmanlaajuisesti.

Toimimme Raamatusta nousevien periaatteiden mukaisesti edistäen yhdenvertaisuutta ja moninaisuuden kunnioitusta: rakennamme parempaa maailmaa ja tuomme toivoa, jos maailma murjoo tai elämä potkii päähän. Puutumme aktiivisesti ihmisiä tai ihmisryhmiä eriarvoistavaan kohteluun.

Kolmas tärkeä tehtävä on luomakunnan varjeleminen. Toimimme kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden puolesta. Varjelemme kulttuuriperintöä, sekä rakennettua että rakentamatonta ympäristöä. Osallistumme ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja rohkaisemme seurakuntia aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa.

2 Nuorten vaikuttajaryhmän edustus tarvitaan kaikkiin seurakunnan päättäviin elimiin, jotta nuoret voivat aidosti osallistua ja vaikuttaa keskusteluun. On myös tärkeää kuunnella nuorten ajatuksia ja toiveita seurakunnan toimintaan liittyen, ja esimerkiksi järjestää heille kyselyitä.

3 Olemme iloisia ja ylpeitä siitä, että samaa sukupuolta olevien vihkiminen on mahdollista kaikissa tamperelaisissa kirkoissa. Tahdomme kirkon tukevan tasapuolisesti kaikkia parisuhteita. Meille on tärkeää, että jokainen ihminen saa olla kirkossa turvallisesti oma itsensä ilman pelkoa syrjinnästä.

Lisätietoja:
kaikkienkirkko.fi
@kaikkienkirkko_tampere (instagram)
Kaikkienkirkko Tampere (facebook)

Kirkkodemarit ja sitoutumattomat

1 Seurakunnan tärkeimpiä tehtäviä on huolehtia ihmisistä kaikissa elämänvaiheissa syntymästä kuolemaan. Kolme keskeisintä painopistettämme ovat:

Katkeamaton diakoniatyö ja lähimmäisenrakkaus: Yhteiskunnan tuen vähentyessä kirkon diakonia on välttämätöntä. Keskitymme heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen, yksinäisyyden torjumiseen, kotouttamisen tukemiseen sekä matalan kynnyksen kohtauspaikkoihin ja yhteisiin aterioihin.

Yhteisöllisyyden ja vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen: Panostamme siihen, että jokainen löytää mielekkään paikan toimia. Vapaaehtoisten verkostoa ja arvostusta on kasvatettava siten, että ihmisten omat vahvuudet ja tekemisen ilo pääsevät käyttöön.

Kestävä tulevaisuus ja laadukas kasvatus: Huolehdimme vakaasta taloudesta, riittävistä resursseista laadukkaaseen lapsi- ja nuorisotyöhön, henkilöstön hyvinvoinnista sekä arvokkaiden kirkkotilojen ylläpidosta luonto- ja ympäristöarvoja kunnioittaen.

2 Nuorten ääni tulee parhaiten kuuluviin kohtaavan toiminnan ja aitojen vaikuttamismahdollisuuksien kautta. Nuoria on kuultava herkällä korvalla heitä koskevassa päätöksenteossa, ja heille on luotava turvallisia tiloja luoda uusia ihmissuhteita ja toteuttaa itseään.

On hienoa, että Tampereella on paljon aktiivisia nuoria vaikuttajia eri toimielimissä. Heidän arvokasta työtään on tehtävä entistä näkyvämmäksi, jotta kynnys osallistua madaltuu kaikille. Varmistamme riittävät resurssit laadukkaaseen nuorisotyöhön ja varmistamme, että päätöksenteossa otetaan aina huomioon toiminnan pitkäaikaiset vaikutukset tuleviin sukupolviin.

3 Suhtaudumme asiaan erittäin myönteisesti ja iloiten! Kannustamme kaikkia pareja hakeutumaan kirkolliseen vihkimiseen ja osaksi seurakuntayhteyttä.

Meille jokainen ihminen on samanarvoinen ja tervetullut seurakuntaan täysin omana itsenään. Edistämme yhdenvertaisuutta kirkon kaikessa toiminnassa, sillä suurin kaikesta on rakkaus, ja se kuuluu yhdenvertaisesti meistä jokaiselle.

Lisätietoja:
sdptampere.fi/seurakuntavaalit

Kohtaamisen kirkko – Messukylä

1 Avoimuus ja suvaitsevaisuus kohtaamisiin ja ovet auki etsiville Kristuksen tien kulkijoille. Seurakunta on keskusteleva ihmisten arjessa. Tiloja tarvitaan Ovet auki -strategian mukaisesti kylillä ja kaupunginosissa, vuokratuissa tai avatuissa seurakunta- ja kirkkotiloissa.

Tiloja tarvitaan myös vähäosaisten auttamisessa, perheiden ja muiden avuntarvitsijoiden kohtaamisissa. Linnainmaan seurakuntakeskus säilyy ja toimii vahvana kristillisenä yhteisönä vauvasta vaariin.

Huolehditaan ympäristöstämme ja luomakunnasta. Seurakuntalaiset ovat osa varjeltavaa ja viljeltävää luomakuntaa, maan matosia muiden luotujen joukossa. Etsijät luonnossa, metsissä, puistoissa, rannoilla saavat kohdata Jeesuksen ja armon.

2 Nuoret mukaan ennen päätösesityksiä varhaisessa vaiheessa – ideoimaan. Osallistumismahdollisuus on hyvä alku. Mutta on hyvä saada nuoret ja luottamushenkilöt sekä seurakuntalaiset osallistumaan päätöksenteon valmisteluun varhaisessa vaiheessa.

Tarvitaan myös seurakunta- ja kirkkotilojen laajempi avaaminen nuorten ja kaikkien muidenkin omaehtoiseen toimintaan. Nuoret mukaan miettimään ratkaisuja hylättyjen tilojen tulevaisuudesta. Rakennetaan viisaasti.

3 Meille on ojennettu rakkaus ja armo – mutta ei tuomiovaltaa. Kun pari haluaa tulla siunatuksi Jumalan kasvojen alla, emme voi asettua tuomareiksi. Me olemme etsijöitä, ja toisillemme olemme tienviittoja kohti päämäärää, jonne me kaikki kuljemme.

Pidämme huolen, että päätöksissä kysytään: palveleeko tämä kohtaamista? Onko tämä tila käytössä ja lämmin? Ovatko tilaratkaisut soveliaita toiminnalle, joka mahdollistaa yhteisön kohtaamisia? Onko tämä nuorelle mahdollisuus? Varjelemme viisaasti luomakuntaa, jonka hyvinvointi on myös seurakuntalaisten hyvinvoinnin perusta. Viisaita päätöksiä ja viisaita muutoksia tehtyihin päätöksiin.

Yhteys:
kohtaamisenkirkko.fi
FB Kohtaamisen kirkko Messukylä

Kuva: Aarne Ormio

Seurakuntavaalien valitsijayhdistykset *Sillan* tentissä:

Mihin tehtäviin seurakuntien tulisi keskittyä?

Tampereen seurakuntavaaleissa on mukana seitsemän valitsijayhdistystä. Ne kertoivat Sillalle kannanottojaan sekä ajatuksia toiveidensa kirkosta. Tällä aukeamalla vastaavat valitsijayhdistykset Kokoomus ja sitoutumattomat, Vasemmisto ja Yhdistynyt seurakuntaväki.

Kysymykset valitsijayhdistyksille seurakuntavaaleissa:

1 Mihin tehtäviin seurakuntien tulisi keskittyä? Mainitkaa yhdistyksenne mielestä kolme tärkeintä asiaa.

2 Miten nuorten ääni tulee parhaiten kuuluviin seurakunnan tulevaisuuden pohdinnassa?

3 Miten suhtaudutte samaa sukupuolta olevien ihmisten kirkolliseen vihkimiseen?

Lisäksi valitsijayhdistykset vastaavat seuraaviin kysymyksiin Sillan verkkolehdessä:

4 Millainen olisi toiveittenne seurakunta Tampereella viiden vuoden kuluttua?

5 Miten työskentelette sen hyväksi, että toiveittenne kirkko toteutuu?

Lisää: siltalehti.fi

Valitsijayhdistykset Elävä kirkko – Messukylä, Kaikkien kirkko, Kirkkodemarit ja sitoutumattomat sekä Kohtaamisen kirkko – Messukylä vastaavat Sillan kysymyksiin sivuilla A 12–13.

Lisää seurakuntavaaleista tämän lehden vaaliliitteessä ja verkossa: tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit

Kuvat: Tuula Vartiainen

Kokoomus ja sitoutumattomat

1 Seurakuntien tulee lähtökohtaisesti keskittyä perustehtäviinsä. Ajattelemme, että jumalanpalvelukset, messut ja muut toimitukset ovat kirkon toiminnan ydintä. Kirkon tulee rohkeasti kokeilla uutta ja luoda ihmisille osallistumisen mahdollisuuksia.

Haluamme tavoittaa erityisesti nuoria ja opiskelijoita. Nuoret eivät ole vain kirkon tulevaisuus, vaan sen nykyisyys. Nuorten lisääntynyt kiinnostus kristinuskoa kohtaan tulee huomioida. Luodaan mahdollisuuksia ylisukupolvisille kohtaamisille eri ikäisten kanssa.

Kirkon arvoihin kuuluu olennaisesti sanoma lähimmäisenrakkaudesta. Kirkon tulee auttaa niitä, jotka apua eniten tarvitsevat. Tarve esimerkiksi matalan kynnyksen keskusteluille ja ruoka-avulle on lisääntynyt. Siksi diakoniatyölle tulee varmistaa riittävät resurssit.

2 Tampereen seurakuntien nuorten vaikuttajaryhmä tuo nuorten ääntä kuuluville esimerkiksi seurakunnan päätöksentekoelimissä. Nuoret ovat nuoruuden kokemusasiantuntijoita ja he tuovat kokouksiin tärkeitä näkökulmia.

Haluamme ottaa huomioon ne nuoret, jotka eivät ole mukana vaikuttajaryhmien toiminnassa. Nuorille tulee järjestää omia tapahtumia, joissa heillä on mahdollisuus kertoa omia ajatuksiaan ja näkökulmiaan seurakuntien tulevaisuudesta. Lisäksi seurakunnissa tulee ottaa käyttöön lapsivaikutusten lisäksi nuorivaikutusten arviointi, jonka avulla päätöksenteon vaikutukset nuoriin otetaan nykyistä paremmin huomioon.

3 Tampereen seurakuntien tilat avattiin kuluneella kaudella samaa sukupuolta olevien vihkimiselle ja avioliittoon siunaamiselle. Olemme sitä mieltä, että kirkko on kaikkia varten, ja että yhä useampi on tervetullut kirkkoon juuri sellaisena kuin on.

Suurin osa ehdokkaistamme kannattaa samaa sukupuolta olevien parien avioliittoa tasa-arvoisena yhteiskunnassamme ja kirkossamme. Ehdokkaillamme on kuitenkin tästä kysymyksestä erilaisia mielipiteitä, joihin pääsee tutustumaan vaalikoneessa. Kokoomuksen ryhmässä kunnioitetaan omantunnon vapautta.

Lisätietoja:
tamperelainenkokoomus.fi/vaalit/seurakuntavaali-2026/

Vasemmisto

1 Kirkon ovet auki kaikille: sen on kohdattava myös vaikeuksissa elämässään olevia ihmisiä heitä arvostaen ja nostaen ja autettava heitä tukevia järjestöjä.

Kirkolla on merkittävää omaisuutta, joten kaikessa toiminnassa on huomioitava kestävä kehitys sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja pyrittävä jatkuvasti pienentämään hiilijalanjälkeä. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi fossiilittomien energiamuotojen käyttöä toimipisteissä tai maiden ja metsien osalta jatkuvan kasvun tai soiden ennallistamisen tukemista. Aktiivisuus, aloitteellisuus ja avoimuus viestinnässä ovat hyviä peruspilareita vaikuttavuuden lisäämiseksi.

2 Kaikissa seurakunnissa tulee toimia nuorten vaikuttajaryhmä ja tällä on oltava läsnäolo- ja puheoikeus erilaisissa kokouksissa. Yhteistyö peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tuo seurakunnan saataville myös kirkon seinien ulkopuolella.

On puhuttava nuorten kielellä ja otettava vastaan nuorten kielellä tuleva viesti. On tärkeää olla erityisesti nuorille suunnattua toimintaa, esimerkiksi tapahtuma, joka kutsuu keskustelemaan toiveista toiminnalle ja tapaamaan toisiaan ja seurakunnan työntekijöitä. Nuorisovaikutusten arviointi olisi hyvin luonteva laajennus jo nyt tehtäville lapsivaikutusten arvioinnille talous- ja toimintasuunnitelmien sekä muun ohjelmatyön yhteydessä.

3 Kirkon tulee ottaa samaa sukupuolta olevien avioliittoon myönteinen kanta. Myös vähemmistöjä edustavat seurakuntalaiset maksavat kirkollisveronsa, joten heillä on samat oikeudet julistaa ja juhlistaa rakkauttaan papin edessä.

Laajemmin katsoen on toivottavaa, että kirkossa vähitellen opittaisiin ymmärtämään sukupuolen moninaisuutta. Mikäli yhtenevää kantaa kuitenkin on mahdoton muodostaa, voi yhtenä vaihtoehtona pohtia sisäisten ristiriitojen välttämiseksi luopumista vihkimisoikeudesta, jolloin avioliittoon vihittäisiin maallisen lain mukaan ja kirkko siunaisi vihityt heidän sitä halutessaan.

Vaaliohjelma: https://www.facebook.com/profile.php?id=100064403723413#

Yhdistynyt seurakuntaväki

1 Seurakunnan tulee elää lähellä Jumalaa ja hänen rakkauttaan, jotta se voi välittää evankeliumin Jeesuksesta tähän päivään sanoin ja teoin. Työntekijät tukevat osana työtään seurakuntalaisten oma-aloitteisuutta ja vastuun ottamista, mikä rakentaa yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä. Voimistuva yhteys vetää puoleensa kaikenikäisiä ja kaikenlaisia – kenenkään ei tarvitsisi jäädä yksin tai kokea itseään ulkopuoliseksi.

Seurakuntien tulee pitää huolta heikoimmassa asemassa olevista. Diakonian merkitys korostuu tässä ajassa. Esimerkkinä tästä on seurakuntien ruoka-apu, joka on olennainen monien ihmisten päivittäisessä selviytymisessä.

Kristilliseen kasvatukseen tulee panostaa. Seurakunnassa tulee olla polku, jolla kasvaa turvallisesti lapsesta nuoreksi aikuiseksi.

2 Nuoret otetaan mukaan asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Nuoret eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan heillä on monenlaisia tarpeita ja tavoitteita, mikä tulee ottaa huomioon.

Seurakuntaväen ryhmän jäsenet ovat tukeneet aktiivisesti nuorten vaikuttajien ryhmiä päätöksentekoelimissä. Nämä vaikuttajaryhmät ovat jatkossakin keskeinen kanava nuorille tuoda esiin näkemyksiään seurakunnan tulevaisuudesta. Ryhmät tulee ottaa paremmin mukaan jo asioiden valmisteluvaiheessa. Nuorilla on mahdollisuus tehdä aloitteita seurakuntaneuvostolle, ja kannustamme heitä siihen.

Aktiivinen toimiminen seurakunnassa on paras tapa saada äänensä kuuluviin ja vaikuttaa suoraan asioihin. Tuemme ja rohkaisemme nuorten ja nuorten aikuisten oma-aloitteisuutta ja vastuunottoa. On rakennettava siltaa nuorisotyöstä nuorten aikuisten toimintaan seurakunnassa.

3 Vaaliohjelmamme mukaisesti meille on tärkeää kristillisten arvojen säilyminen yhteiskunnassa, avioliitossa, perhe-elämässä ja kasvatuksessa. Kysymys samaa sukupuolta olevien ihmisten vihkimisestä ei ole paikallisseurakuntien päätösvallassa. Toimimme kirkkomme opin ja tunnustuksen mukaisesti. Pidämme ensiarvoisen tärkeänä jokaisen yhtäläistä ihmisarvoa.

Vaaliohjelma:
srkvaki ja Instagramissa:
www.instagram.com/seurakuntavaki/

Kuva: Joakim Moisio

Elämäntapana kirkkoväärtiys

Seurakuntatyön kultainen ansiomerkki yllätti 84-vuotiaan **Erkki Vartisen** iloisesti helluntain messun jälkeen. Pidetty ja ahkera kirkkoväärti oli saanut tunnustusta toiminnastaan Messukylän seurakunnan hyväksi.

Vartinen kuuluu kalustoon. Suntio **Jyrki Kallio** kertoo kuvaavan esimerkin:

– Kun tulin ensimmäistä päivää töihin, yritin olla oma-aloitteinen. Mutta toinen suntio sanoi, että et mene tekemään sitä, se on Erkin hommaa.

– Jos Erkkiä ei näy, kysellään, että missäs hän on, lisää suntio **Tarja Tuominen**.

Kun kirkkoväärtitoiminta aloitettiin 17 vuotta sitten, Vartinen oli mukana kokouksessa. Sami Toivo, Jari Nurmi ja ohjekirjan hommasta tehnyt Jukka Lepikonmäki olivat huomanneet, että suntiolle tarvittiin apukäsiä.

– Ennen vanhaan kirkkoväärtejä oli paljon, varmaankin joka ovella oli joku toivottamassa tervetulleeksi. Mutta väki on vähentynyt, osa on jo kuollut tai hoitokodissa.

– Nuoria pitäisi saada mukaan, Vartinen toivoo.

Vapaaehtoistyöhön kuuluu virsikirjojen pois keräämistä sekä ehtoollispikareista huolehtimista. Väärti on sytyttämässä kynttilöitä, kun luetaan kastetut, kuulutetut ja kuolleet.

Naisiakin mukana on, esimerkiksi Aino-Kirsti Vehkaoja ja Jaana Jokiharju.

Vartinen sanoo saaneensa tehtävästä paljon, ja oletettavasti myös kirkkoväki.

– On tullut ystäväporukka, ja seurakuntaväkeä tutuksi. Tykkään palvelun armolahjasta, se kantaa. Ilman muuta siinä tulee myös Jumalaa ajateltua.

Vartinen kuuntelee hyvillä mielin ihmisten kehuja Messukylän kirkosta. Viereisessä Mutteri-rakennuksessa kokoontuu miesten piiri.

Messukylässä syntynyt Vartinen oli mukana seurakunnan nuorisotoiminnassa. Kun hän oli 15-vuotias, nuorisonohjaaja Yrjö Seppälä pyysi kerhonvetäjäksi, ja mukaan partiotoimintaan.

Myöhemmin hän on toiminut myös Messukylän seurakuntaneuvostossa ja Tampereen seurakuntien yhteisessä kirkkovaltuustossa, ollut kunnostamassa Mutteria ja kerännyt kolehtia Tuomasmessussa.

Työura oli alkanut jo 14-vuotiaana Tampellan juoksupoikana, jatkunut sorvarina ja päättynyt menetelmäsuunnittelijana. Samassa työpaikassa vierähti reilut 48 vuotta, vaikka yhtiön nimi vaihtuikin moneen kertaan.

Kuntosalilla Erkki Vartinen käy kolme kertaa viikossa, ja kotona riittää piha- ja puutarhahommia. Kirkossa avustaminen on tullut jäädäkseen.

– Tämä on meikäläiselle vähän niin kuin elämäntapa, ei tästä voi poiskaan jäädä.

Teksti: **Asta Kettunen**
Kuva: **Tuula Vartiainen**

Kirkkoväärti laittaa virsien numerot taululle, kertoo Erkki Vartinen.

Elävää viestiä läpi sukupolvien

Seurakuntavaalit 15.11.2026 - Ennakkoäänestys 3.-7.11.2026 - Messukylän seurakunta

Elävä kirkko

Lauri Holopainen, Kari Kuusisto, Perttu Kaijansinkko, Saila Hämäläinen, Lasse Heikkilä, Mirja Rautkoski, Timo Huusari, Jukka-Pekka Ahonen, Sari Tanus, Iris Laine, Eero Laine, Sanna Sädehtivä, Pekka Heinonen

Äänestä Elävää kirkkoa

Jeesus sanoo: Minä olen tie, totuus ja elämä.

elavakirkko.fi

Vapaaehtoistyöhön voi tutustua Kaikkien Tampere -messuilla

HALUAISITKO LÖYTÄÄ uuden tavan osallistua, auttaa muita tai kuulua yhteisöön? Kaikkien Tampere -vapaaehtoismessut -tapahtuma tiistaina 10. marraskuuta kokoaa kaupunkilaisia tutustumaan vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksiin.

Messuilla on mukana noin 60 järjestöä ja yhteisöä esittelemässä vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia.

Tampereen seurakuntien vapaaehtoistyötä ovat esittelemässä Mummon Kammari, Tuomiokirkkoseurakunta, Eteläinen seurakunta, Harjun seurakunta, Messukylän seurakunta, Ruokapankki, Yksin asuvien toiminta, Marhaban sekä Kirkon keskusteluapu.

Messuilla voi keskustella toimijoiden kanssa, kysyä vapaaehtoistoiminnasta ja löytää itselleen sopivan tavan osallistua esimerkiksi yhteisölliseen toimintaan, tapahtumien järjestämiseen, vertaistukeen tai auttamistyöhön.

Toimintaa on tarjolla kaikenikäisille, niin säännöllisesti kuin satunnaisestikin.

Iltapäivän aikana kuullaan puheenvuoroja, keskusteluja ja kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta. Aiheina ovat muun muassa yhteisöllisyys, osallisuus ja vapaaehtoistoiminnan merkitys sekä yksilöille että koko kaupungille.

Kuva: Tuula Vartiainen

Tampereen seurakunnilla on tarjolla runsaasti vapaaehtoistehtäviä. Vapaaehtoistyöntekijöitä tarvitaan myös marraskuun seurakuntavaaleissa.

Päivän keynote-puheenvuoron pitää filosofi Frank Martela, ja tapahtumassa esiintyy myös Miljoonasade duokokoonpanolla.

Tapahtuman järjestävät Tampereen kaupungin Kaikkien Tampere -kehitysohjelma ja Tampereen Voimavaraverkosto TARVE.

Kaikkien Tampere -vapaaehtoismessut 10.11. kello 13–18, Tullikamari, Pakkahuone ja Klubi

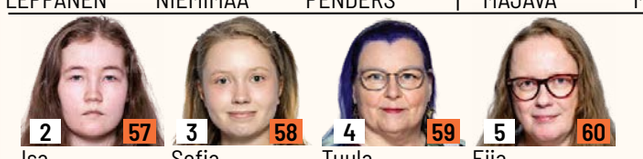
Luodaan toivoa yhdessä – Tampereen Kirkkodemarit ja sitoutumattomat ehdokkaat seurakuntavaaleihin

Harju

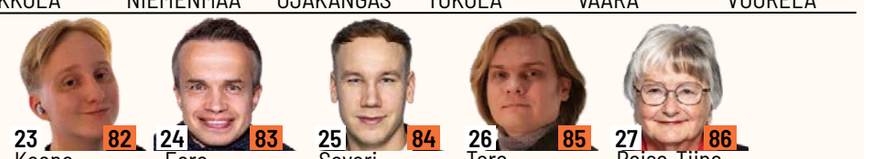
Messukylä

Kirkkodemarit ja sitoutumattomat

Eteläinen

Tuomiokirkko

Lisätietoa vaalitavoitteista sdptampere.fi/seurakuntavaalit

Esseitä rukouksesta ja kulttuurista

Kirjat

HANNU SYVÄOJAN ja Leena Syväojan – isän ja tyttären – yhteinen kokoelma *Kristuksen seuraamisesta ja muita esseitä* (Atrain & Nord, 2026) sisältää kaksi uskonnollista ja yhdeksän ”maallista” esseetä.

Aikoinaan muun muassa kanttorina toiminut Leena Syväoja (s. 1966) on kirjoittanut teokseen kaksi esseetä: *Eino Leinon Helkavirsissä helisee musiikki* ja *Sonaattimuodon aineksia Katherine Mansfieldin novelleissa ´Preludi´ ja ´Lahden rannalla´*.

Kirjoittaja toteaa, että säveltäjät ja kirjailijat ovat kautta aikojen inspiroineet toisiaan. Esimerkiksi F. E. Sillanpää kuvaa romaanissaan *Ihmiset suviyössä* sanallisesti musiikin herättämiä ajatuksia, tunteita ja mielikuvia. Toisaalta sanataiteen tuotteiden inspiroimana on sävelletty lauluja, oopperoita, konserttoja ja sinfonioita.

Filosofian tohtori Hannu Syväoja (s. 1933) käsittelee omissa teksteissään muun muassa keskiaikaista hartauskirjaa Kristuksen seuraamisesta, rukousta sekä Euroopan kulttuurin varhaista muotoutumista Ateenan ja Jerusalemin perinnön pohjalta. Saatesanoissaan hän pyytää kriittisiltä lukijoilta suopeutta uskonnollisten esseidensä teologisia osuuksia kohtaan, sillä hän ei ole koulutukseltaan teologi.

Laaja-alaisen kristillisen tietämyksen ohella Syväojan teksteissä näkyy laaja filosofinen, kulttuurinen ja kirjallinen sivistys. Hänen vahvinta asiantuntemustaan ovat kirjallisuuden- ja historiantutkimus, mikä tulee erityisen hyvin esille esseessä Luonnon politisointi autonomian ajan kirjallisuudessa.

Siinä Hannu Syväoja osoittaa, kuinka suomalaisessa kirjallisuudessa kuvattu luonto muuttuu vähitellen kotiseuturakkauteen liittyvästä patriotismista venäläistämiskauden routavuosina nationalistiseksi valmiustilaksi ja edelleen itsenäistymistä edeltävinä vuosina poliittisesti latautuneiksi luontokuviksi.

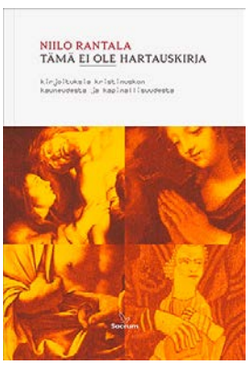
Syväojan opettajatausta tulee esille siinä, että hän kirjoittaa vaikeista ja monimutkaisista asioista selkeästi ja ymmärrettävästi. Hänen tekstinsä olivat antoisaa ja inspiroivaa luettavaa.

Martti Tuure
teologian maisteri,
eläkkeellä oleva pappi

Uskoa ei voi mitata

Kirjat

VUODEN kristillinen kirja -ehdokas *Tämä ei ole hartauskirja* on suunnattu heille, jotka suhtautuvat kristinuskoon uteliaasti, mutta ehkä epäillen ja ihmetellen. Pyrkimyksenä on osoittaa kristinuskon kauneus, kulttuurihistoriallinen arvo ja teologian syvyys.

”Moneen kristilliseen käsitteeseen, ajatusrakennelmaan ja opinkappaleeseen liittyy runsaasti väärinymmärrystä”, kirjoittaja **Niilo Rantala** toteaa. Näitä käsityksiä hän ryhtyy penkomaan.

Uskovainen-sanaan on kiinnittynyt tarpeetonta painolastia, siksi Rantala ei mielellään kutsu itseään uskovaiseksi, vaikka onkin toimittajan työn, muusikkouden ja runoilijuuden lisäksi myös pappi. Kristinusko on hänelle kutsu mysteeriin, ja rukouksesta hän saa voimaa.

Millainen on uskon ja tieteen suhde, ja miksi nämä koetaan vastakkaisiksi? Mikä on Raamatun syvin olemus ja kirkon merkitys? Mitä voimme tietää Jeesus Nasaretilaisesta? Miksi jotkut kokevat saavansa rukouksiinsa vastauksen, kun toiset kuulevat vain tyhjyyden?

Näitä kysymyksiä Rantala käy läpi sekä henkilökohtaisten näkemysten että sulatellun tiedon valossa. Hän päätyy synnin, armon, etiikan ja pahan pohdintojen kautta kuolemaan – ja uskoon lahjana. Uskoa ei voi mitata mittarilla, ja maailma on ihmeellinen paikka: se on sitä paisi täynnä kristillistä kuvastoa.

Kirkon ei tulisi yrittää voittaa ihmisiä järjellä, sillä mikään todiste ei ikinä ole tarpeeksi niitä vaativille. Hengellinen kaipuu on otettava vakavasti, kirjoittaja vinkkaa.

Mukaan on päässyt myös kuusivuotiaan Oivan oivallus: rukous on kieltä, jota ihminen ei tunne.

Kirjaa voi hyvin suositella oppimisen tueksi uskonnon tunneille. Teksti on viihdyttävä, eikä opus ole kovin paksu. Runollinen virekin seassa pilkahtelee: ”Siinä missä jokainen rakastuminen on upea satu … on jokaista rakastunutta kohden kaksi särkynytsydämistä.”

Asta Kettunen

Hengen leipää

Ikuista rakkautta

ERÄÄNÄ LOPPUKESÄN ILTANA hämmästyimme, kun vanhempi koiramme yllättäen pyrki nukkumaan ihmistensä väliin. Se ei ollut noin yhdeksänvuotiaan Raku-koiran tapa.

Aamulla herätys ja metsälenkki. Muutaman tunnin päästä menimme koirapuistoon. Siellä heitin australian labradoodlelle sen mielilelua pitemmän aikaa.

Se oli Rakun suosikkipuuhaa. Koiran silmät loistivat iloa. Paremmin ei voisi olla.

Palasimme kotiin. Väsytetyn koiran lepo katkesi tunnin kuluttua kunnon romahtamiseen. Jalat menivät kirjaimellisesti alta.

Kiireellä veimme nuoremman koiramme tuttuun hoitopaikkaan. Rakun kannoimme autoon, ja suuntasimme kohti päivystävää eläinsairaalaa. Huoli oli valtava.

Siellä tutkimukset paljastivat, että Rakulla oli pahanlaatuinen kasvain. Se oli oireettomana piilotellut ennen repeämistään. Käytännössä mitään ei ollut enää tehtävissä. Koitti karmea hetki. Piikin paikka.

Ensimmäisen koiramme äkillinen kuolema oli shokki minulle ja pappina työskentelevälle vaimolleni. Raku toimi vuosia hänen työparinaan sielunhoitokoirana. Sympaattinen karvakasa ilahdutti vaikeissa elämäntilanteissa olevia lapsia, nuoria ja aikuisia.

Itsekin sain kokea lukemattomia kertoja sen mystisen voiman, joka eläimellä kohtaamisissa voi olla.

Erityisesti koronan aikana pysähdyimme Rakun kanssa useinkin juttelemaan tuntemattomien kanssa. Eläimen vilpitön kiinnostus mursi jään, ja toi ilon vähän varautuneidenkin ihmisten kasvoille.

Raku on nyt poissa. Onneksi tassun ääniä kuuluu kodissamme edelleen. Sepellä ei kuitenkaan enää ole painikaveria kotipihassa.

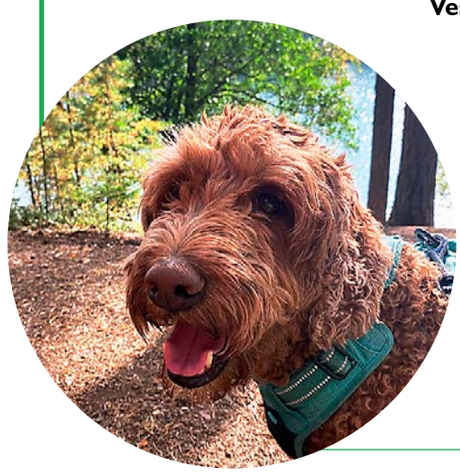
Rakkaan karvaisen ystävän aistin edelleen vahvasti kotimme lähellä olevissa metsissä, joiden poluilla tassuttelimme Rakun kanssa. Kuten myös kansallispuistoissa ja retkeilyalueilla ympäri maan.

En usko sellaiseen taivaaseen, jossa kuollut ihminen ei kohtaisi myös edesmenneitä rakkaita lemmikkejään.

Rakulla on nyt hyvä olla. Ajattelen sen odottavan kärsivällisesti sille tärkeiden ihmisten saapumista. Rakkaus on ikuinen.

Kun taas tapaamme, koiran häntä luultavasti vispaa niin vimmatusti, että enkelitkin hymyilevät.

Vesa Keinonen

Kirjoittaja on toimittaja, joka ilokseen sai useita vuosia olla Raku-koiran paras kaveri.

Kuva: Vesa Keinonen

Kuva: Vapriikin kuva-arkisto

Protestanttinen kirkkosali, keskipisteenään Asikkalan saarnatuoli

Kallion kirkkosalit

Muistatteko, kun tovi takaperin kerroin Näsinkalliolle 1800-luvun loppupuolella puuhatusta pyhäköstä?

Herranhuonettahan ei nyppylälle tuolloin saatu, vaan sellainen nousi Pyynikin vanhan hautausmaan viereen. Mutta ei kalliokaan täysin vaille hengellistä konkretiaa jäänyt.

Kävi nimittäin niin, että alkuvuonna 1904 Helsingin yliopiston Hämäläis-osakunnan kuraattori Julius Ailio otti asiakseen Hämeen historiaan keskittyvän museon perustamisen.

Toimen mies pisti tuulemaan, ja jo vuotta myöhemmin hankkeeseen oli saatu kerättyä enemmän rahaa kuin oli aiottukaan.

Potin turvin värvättiin stipendiaatteja aineistomatkoille, ja kirkollisen materiaalin keruuta varten perustettiin oma retkikunta.

Helppoa hankinta ei kuulemma ollut: neuvottelut seurakuntien kanssa kestivät, eivät aina johtaneet suotuisaan tulokseen, ja päälle päätteeksi arvokkaimmat löydöt jouduttiin luovuttamaan tulevan Kansallismuseon hoteisiin.

Silti kokoon haalittu saalis oli huomattava, ja kun avajaiset museon paikaksi valitussa Näsilinnassa keväällä 1908 koittivat, oli yläkerrasta omistettu esineistölle kaksikin huonetta – luterilainen ja katolinen kirkkosali.

Ensin mainitusta löytyi muun muassa messukasukoita, jalkapuu sekä Asikkalan puretun puupyhäkön saarnatuoli 1600-luvun lopulta.

Katolinen puoli taisi kuitenkin olla varsinainen vetonaula. Sen suojissa saattoi ihmetellä esimerkiksi kauniisti kaiverrettua kastemaljaa Hollolasta sekä urjalalaista Pyhän Olavin alttarikaappia vuoden 1500 paikkeilta.

Tampereen Sanomissa arveltiinkin jo ennen avajaisia, että katolisesta puolesta tulisi ”yksi museon hauskimmista osastoista”.

Kirkolliset kalleudet pursusivat jopa ulos huoneista. Hollolasta oli saatu myös vaikuttava puuveistos Pyhästä Yrjänästä peittoamassa lohikäärmettä, ja se sijoitettiin näkyvälle paikalle portaikkoon.

Entä mitä olisivat kirkkosalit ilman urkuja? No niinpä. Eteisaulan yläpäähän pääsi vuonna 1915 Kuoreveden vanha soittopeli, jonka alle lehterikaiteeseen museonhoitaja, taiteilija Gabriel Engberg maalasi kopiot pyhäkön parven apostolihahmoista.

Eli ei tullut kirkkoa kalliolle, mutta kaksi kirkkosalia kumminkin – ja vähän ylikin!

P. S. Hengellinen aarteisto on edelleen Tampereen museoiden hyvässä hoivassa. Viimeksi siitä saatiin maistiaisia toukokuussa Pispalan kirkon Paluu juurille -pienoisnäyttelyssä, joka esitteli Harjun kappelikirkon esineistöä 1700-luvulta.

Mikko Pollari

Lähteet:

Lounais-Häme 10.4.1908;
Palo-oja, Ritva (toim.): *Hämeen museon historia* (Tampereen museot 2016);
Tampereen Sanomat 26.2.1908; Kokoelmakeskuksen päällikön Tiina Paavolan sähköpostihaastattelu

Kirkon vastuu ja Palestiina aiheina Uskonklubissa

Uskonklubissa puhutaan kirkon vastuusta ja Palestiinasta 24. marraskuuta Aleksanterin kirkon kryptassa. Tilaisuus on osa Sumud – Suomen Palestiina-verkoston Laupeuden kukkaro -kampanjan kolmen tilaisuuden sarjaa.

Puhujavieraat Aurora Lemma ja Syksy Räsänen käsittelevät Palestiinan kristittyjen tilannetta, Kairos-julistusta ja sitä, mitä kirkko voi tehdä palestiinalaisten oikeuksien eteen.

Lisäksi he kertovat, miten kirkon sijoitukset liittyvät asiaan, ja mistä Laupeuden kukkaro -kampanjassa on kyse.

Uskonklubi on uskonnollis-filosofinen, suuntauksellisesti ja järjestöllisesti sitoutumaton, avoin keskusteluklubi, joka pureutuu kristinuskon ja yhteiskunnan rajapinnoille. Uskonklubin toiminnasta vastaa Tuomiokirkkoseurakunta.

Laupeuden kukkaro -kampanjan mukaan Kirkkojen maailmanneuvosto on vedonnut kirkkoihin, jotta ne lopettaisivat sijoittamisen yrityksiin, jotka osallistuvat Israelin ihmisoikeusloukkauksiin. Monet kirkot ja seurakunnat ympäri maailmaa ovat tehneet niin. Myös Suomen evankelis-luterilainen kirkko kuuluu Kirkkojen maailmanneuvostoon.

”Kirkon pitäisi päättää, että se ei sijoita yrityksiin, jotka ovat osallisina ihmisoikeusloukkauksiin Palestiinassa. Laupeuden kukkaro -kampanjassa on kyse siitä, että kirkko varmistaa, ettei se sijoitustensa kautta tue sortoa”, sanoo Sumudin hallituksen jäsen Syksy Räsänen tiedotteessa.

Uskonklubi 24.11. kello 18, Aleksanterin kirkon krypta

Kuva: Suomen Lähetysseura

Suomen Lähetysseura tukee Palestiinassa vähävaraisten perheiden lasten koulunkäyntiä luterilaisissa kouluissa.

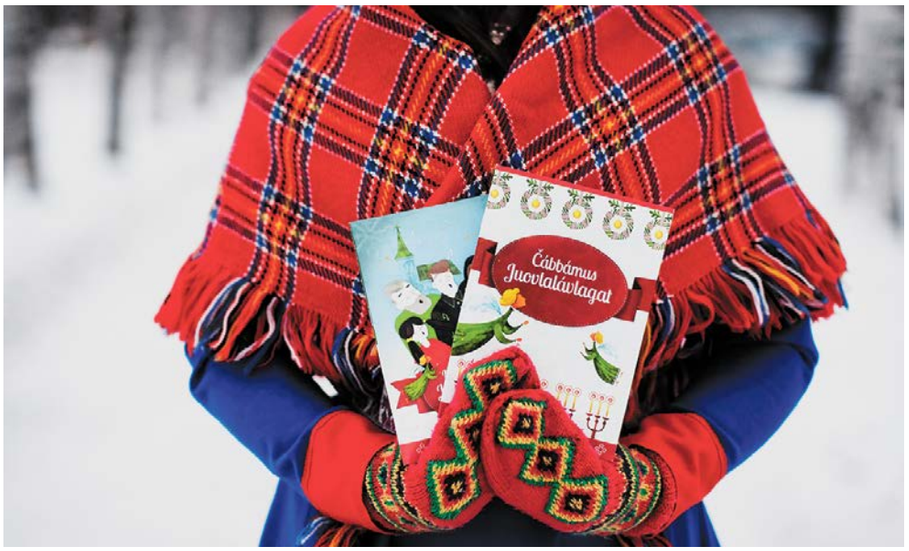
Vammainen työelämä -valokuvanäyttely Verstaalla

Vammainen työelämä -valokuvanäyttely on esillä 5.11.–5.12. Työväenmuseo Verstaalla.

Se tarkastelee vammaisten ihmisten kokemuksia työelämästä kahden valokuvateossarjan kautta. Näyttelyssä on esillä Katri Dahlströmin *Pois jätetyt* -sarja ja Susanna Lylyn *Liian hyvässä kunnossa* -kokoelma.

Näyttelyn avajaiset järjestetään 4. marraskuuta kello 16–18. Näyttely on avoinna tiistaista sunnuntaihin kello 11–18.

Museon pääsisäänkäynti sijaitsee Finlaysonin alueella, osoitteessa Väinö Linnan aukio 8.

Kuva: Kirkon materiaalipankki

Saamenkieliset Kauneimmat joululaulut ovat muodostuneet tärkeiksi vuosittaisiksi kohtaamispaikoiksi erityisesti niille saamelaisille, jotka asuvat saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella.

Saamenkieliset Kauneimmat Joululaulut soivat Vanhassa kirkossa

SAAMENKIELISIÄ Kauneimpia Joululauluja lauletaan jälleen eri puolilla Suomea marras–joulukuussa. Tampereella saamen kielillä pääsee laulamaan – ja myös kuuntelemaan – torstaina 26. marraskuuta Vanhassa kirkossa.

Tilaisuuksissa lauletaan tuttuja joululauluja pohjoissaamen, inarinsaamen ja koltansaamen kielillä.

Tampereen tilaisuuden järjestelyistä vastaavat Tampereen hiippakunnan saamelaistyön yhteyshenkilö Maarit Vuolab, kirkon saamelaistyön sihteeri Erva Niittyvuopio, Tampereen seurakuntien papit Jussi Holopainen ja Olli Viljakainen sekä esilaulajina toimivat Aimo Aikio ja Oriveden seurakunnan kanttori Jari Linjama.

Tilaisuudet tarjoavat mahdollisuuden hiljentyä joulun sanoman äärelle ja laulaa tuttuja joululauluja saamen kielillä sekä tavata muita saamelaisia.

Kauneimmat Joululaulut -tilaisuudet ovat osa Suomen Lähetysseuran perinteistä kampanjaa, jossa tuetaan lapsia ja heidän perheitään maailmalla. Suomen Lähetysseura on julkaissut Kauneimmat Joululaulut -vihon saamen kielillä vuonna 2022.

Myös Saamelaisyhdistys Bárbmu, aiemmin Sisä-Suomen Saamelaisyhdistys, on yhteisö, jossa voi tutustua muihin saamelaisiin. Yhdistys toimii sekä Keski-Suomessa että Pirkanmaalla.

Suomen saamelaiskäräjien arvion mukaan Suomessa asuu noin 10 000 saamelaista, joista jo yli 60 prosenttia asuu kotiseutualueensa ulkopuolella. Pirkanmaalla heitä on noin 400.

Rovaniemen seurakunta tuottaa saamenkielisten Kauneimpien Joululaulujen esittelyvideon, joka julkaistaan YouTubessa (bit.ly/4rzoped) 19. marraskuuta.

Kirsi Airikka

Saamenkieliset Kauneimmat Joululaulut 26.11. kello 18 Vanha kirkko, Keskustori
Lisätietoja: Maarit Vuolab, maarit.vuolab@evl.fi

Silta
siltalehti.fi

13. vuosikerta
Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:
päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716
s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

Kaupalliset ilmoitukset:
Saarsalo Oy
Mikko Salmensuo
mikko.salmensuo@saarsalo.fi
044 777 5112
Jakelu: Tamperelainen

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/silta tai Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766
Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi,
03 219 0111, jätä viesti

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi
Painosmäärä: 90 000 kpl
Paino: Botnia Print, Kokkola
ISSN 2342-0979 (painettu)
ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: 2.12., aineisto viimeistään 9.11., **13.1.2027**, aineisto viimeistään 11.12.2026

Kolumni | **Anna-Maria Isola**

Tilan tekemisen taito

SAIN TEHDÄ hetken aikaa lapsiperheiden sosiaalityötä. Jännitti, koska olen viime vuodet tehnyt lähinnä tutkimusta. Melko pian huomasin, että pärjäsin ihan hyvin työssäni. Palasin kotiini usein hyväntuulisena.

Tutkimukseni ovat toki liikkuneet sosiaalityötä lähellä. Olin lukenut satoja kokemuksia siitä, kuinka monella tavalla ihminen voidaan järjestelmässä ohittaa tai nähdä väärin.

Tiesin siis, että minun pitäisi asettua ihmisen rinnalle – nähdä ja kuulla hänet. Minun olisi myös hyvä virittyä ihmisen maailmaan. Niin ehkä löytäisimme yhdessä ratkaisut käsillä oleviin pulmiin.

Vaikeaa sen sijaan oli muistaa antaa tilaa ja aikaa.

Täytin hiljaisuutta puheella ja odotin nopeita päätöksiä. Päihdekuntoutumiseen motivoituminen ei tapahdu hetkessä. Koulunpenkillekään ei pitkän poissaolon jälkeen palata helposti. Tulevaisuuden näkymät eivät kirkastu oitis, jos ne ovat olleet kauan sumuiset.

Jos ihmistyön ammattilainen etenee kuin katujyrä pikakelauksella, muutoksen aihiot murskautuvat. Ihminen hädin tuskin ehtii silloin edes itse alta pois. Seurauksena voi olla kaikkien osapuolten näkökulmasta hukkaan heitettyä aikaa.

> Vaikeaa sen sijaan oli muistaa antaa tilaa ja aikaa.

ONNEKSENI SAIN oppia kokeneilta ammattilaisilta. He puhuivat ihmisistä kauniisti. He tunnistivat ihmisen vahvuuksia ja puhuivat niistä ikään kuin ohimennen.

He eivät epäröineet pysähtyä ja hakea katsekontaktia vaikeassakaan tilanteessa. He antoivat vaihtoehtoja ja aikaa haudutella niitä.

He neuvottelivat ja antoivat ihmisen sanalle painoarvoa.

KASVATUSTIETEEN PROFESSORI Kirsti Lonka on sanonut, että ihminen oppii, kun hänestä kiinnostutaan ja häntä kunnioitetaan, kuunnellaan, kannustetaan ja kiitetään.

Siinä ovat myös kohtaamistyön ammattilaiselle yksinkertaiset vinkit vaikuttavaan työhön. Ne siirtävät tilaa ammattilaiselta sille, joka sitä enemmän tarvitsee.

Kirjoittaja työskentelee johtavana tutkijana Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella.

Kuva: Anna-Maria Isolan arkisto

Kuva: Hannu Jukola

Piparilaulu syntyi musiikinharrastajien ja kuulijoiden iloksi sekä seurakuntien yhteistyönä Pirkkalan kirkossa.

Piparilaulu syntyi ihmisten iloksi

Pirkkalan kirkon pihalla iso joukko hyväntuulisia lapsia ja nuoria saa aikaan iloisen vilinän ja puheensorinan.

Ulko-ovessa on lappu, jossa lukee isoin kirjaimin HILJAISUUS, koska parhaillaan kirkkosalissa on menossa joululaulun äänitykset. *Piparitaikinasta*-laulu julkaistaan sosiaalisessa mediassa ensimmäisenä adventtina.

Säveltäjä ja sanoittaja **Anu Neuvonen** halusi tehdä koko perheen joululaulun. Pirkkalan seurakunnassa hänen kanttorintyönsä painopiste on lasten ja nuorten musiikkikasvatuksessa.

– Aloin haaveilla, että jos lapset saisi myös laulamaan, ja jos vielä saisi soittamaankin.

Hän mainitsi asiasta Tampereen seurakuntien Kirkkomusikanttien rehtorille **Maiju Helinille**.

– Maiju innostui ideasta. Tällä voisi houkutella lapsia musiikkiharrastuksen pariin, ja heille, jotka jo harrastavat, tämä olisi hauska projekti, Neuvonen kertaa.

Avartava yhteistyö

Äänitteellä kuullaan laulajia ja soittajia monista seurakunnista, ja hanke on osa Pirkanmaan alueen kanttoreiden yhteistyötä. Mukana ovat Harjun Lapsikuoro, Nokian ja Oriveden seurakuntien lapsikuorot, Lempäälän seurakunnan nuorisokuoro sekä Neuvosen koolle kutsumat laulajat.

– Yhteistyöllä saamme toteutettua isoja projekteja. Se antaa näkökulman eri seurakuntien toimintaan ja hyvän syynkin mennä kirkkoihin, joihin ei välttämättä menisi, miettii Neuvonen.

Kuorot valmistautuivat äänitykseen omien kuoronjohtajiensa kanssa.

– Olemme ahkeroineet ja harjoitelleet paljon, ja tulleet tänne pitämään hauskaakin, kertoo kuorossa laulava **Hugo Lankinen**, 13.

Projektin pienimmät ovat nelivuotiaita, isoimmat nuoria aikuisia. Joululauluorkesterin parikymmentä soittajaa ovat Pirkanmaan musiikkiopistosta ja Kirkkomusikanteista.

– Tämä on ollut tosi kiva prokkis, mutta aikaa vievä kaiken kaikkiaan. Hyvin on onnistunut kaikki, Neuvonen summaa.

Lisänä kavereita ja draamaa

Äänityksissä on puolen tunnin välipala, jonka aikana projektia kehutaan mukavaksi ja laulua hyväksi.

– Laulussa joku leipoo pipareita, tähden ja sydämen, kertoo yhdeksänvuotias **Ella Oittinen,** joka soittaa viulua ja laulaa.

Musiikki

> *Piparitaikinasta leivon sydämen, no tietenkin rakkautta silloin aattelen...*

– Alkaa tehdä mieli leipoa pipareita, sanoo kuorolainen **Milja Virtanen**.

– Tulee piparintuoksu mieleen, lisää Lankinen, joka hänkin laulaa.

Tampereella asuva Oittinen käy viulutunneilla Kirkkomusikanteissa. Lankinen on sekä musiikkiluokalla että piano-oppilas Tampereen konservatoriossa. Sääksjärven seitsemättä luokkaa käyvä Virtanen on Lankisen lailla ollut Neuvosen projekteissa ennenkin.

Uuden joululaulun myötä he ovat saaneet uusia kavereita.

– Olen introvertti, mutta pystyn ystävystymään helposti, hymyilee Milja Virtanen.

Virtasta ja Lankista on pyydetty Lempäälän seurakunnan näytelmään. Lankinen on ollut aiemmin tekemässä pääsiäisdraamaa Finlaysonin kirkolla. Se esitettäneen uudestaan, mutta ensin Lasten katedraalissa kajahtaa monta joululaulua.

Piparitaikinasta-kappale soi Lasten Kauneimmat Joululaulut -tilaisuudessa 19. joulukuuta.

– Jos onnistun, tarkoitus on, että projektin solistit olisivat mukana. Katsotaan miten käy, sanoo Maiju Helin.

Elisa af Hällström

Lasten Kauneimmat Joululaulut
19. ja 20.12. Finlaysonin kirkossa

Kuvitus: Hanna Koivumäki

Mummon Kammarin adventtikonsertissa Aleksanterin kirkossa myös kuulijat pääsevät ääneen, sillä yhdessä lauletaan *Hoosianna* suurkuoron kanssa laulaen.

Pidetään huolta ikäihmisistä

Konsertti

Tampereen seurakuntien Mummon Kammarin adventtikonsertti *Pidä huolta!* toteutetaan tänä vuonna suurkuoron ja ison orkesterin kera lauantaina 28. marraskuuta Aleksanterin kirkossa.

Konsertin teemana on auttaminen, sillä tilaisuuden aikana kerätään kolehti nuorten työllistämiseksi ikäihmisten asiointi- ja ulkoiluavuksi.

Konsertissa puheenvuoron käyttävät Tampereen pormestari Ilmari Nurminen, Pirkanmaan Muistiyhdistyksen toiminnanjohtaja **Outi Mäenpää** ja Mummon Kammarin toiminnanjohtaja **Maarit Saarela**.

Rollaattorimarssin perustajanakin tunnettu Mäenpää muistuttaa, että vanheneminen koskettaa meitä kaikkia.

– Me kaikki vanhenemme joka päivä, ja vanhuus on tavalla tai toisella meidän jokaisen nykyisyyttä tai tulevaisuutta. Siksi on tärkeää pitää huolta toisistamme.

– Haluamme muistuttaa, että pienilläkin teoilla on merkitystä. Toivo ei synny vain sanoista, vaan teoista, joilla pidämme huolta toisistamme ja varmistamme, ettei kukaan jää yksin, korostaa Mäenpää.

Saarelan mukaan adventtikonsertti on hätähuuto turvallisen ja arvokkaan vanhuuden puolesta. Voimme jokainen vaikuttaa, vaikka pienillä toivon teoilla.

– Haluamme myös kiittää konsertilla kaikkia vapaaehtoisia, jotka tuovat ikäihmisten arkeen apua, tukea ja virkistystä. Tervetuloa mukaan kuulemaan ainutlaatuinen kuorosovitus Pave Maijasen *Pidä huolta* -kappaleesta ja laulamaan yhdessä *Hoosianna* 200-henkisen suurkuoron kanssa.

Konsertin musiikista vastaa yksitoista tamperelaiskuoroa ja kaksi orkesteria. Esiintymislavalle nousevat Camena, Eternitas, Händel-kuoro, Jäämien Kuoro, Katajaiset, Kelot, Mieskuoro Laulajien Seniorit, Picantus, Solenne, Tampereen Laulajat ja Tampereen Yliopiston Laulajat.

Säestyksestä vastaavat Tampereen Kamarimusiikkiseuran orkesteri ja Tampereen Salonkiorkesteri.

Kirsi Airikka

Pidä huolta! -konsertti 28.11. Klo 17 Aleksanterin kirkossa. Vapaa pääsy. Konsertin kesto noin tunti

Vuoden kristilliseksi kirjaksi valittiin *Suurin niistä on vapaus*

VUODEN kristillinen kirja 2026 -kilpailun voittaja on Auli Viitalan ja Päivi Vähäkankaan *Suurin niistä on vapaus* (Vastapaino, 2026). Voittajan valitsi oopperalaulaja Esa Ruuttunen. Voittaja julkistettiin Helsingin kirjamessuilla 24. lokakuuta.

Teos on alaotsikkonsa mukaan vuoropuhelua kristinuskosta. Se perustuu kirjoittajien toisilleen lähettämiin kirjeisiin.

Ruuttunen perustelee valintaansa sillä, että kirja kysyy rohkeasti ja raikkaasti, mitä usko ja elämä kristittynä voisi tänä päivänä merkitä.

Kilpailun järjestivät Kristilliset kustantajat -yhdistys ja Radio Dei.

Kirja on esitelty lokakuun *Sillassa* sivulla A 15. Juttu on luettavissa verkkolehdessä: siltalehti.fi.

Annukka Laineen taidetta esillä kuvissa ja teoksessa

Taidemaalari **Annukka Laineen** uusin taidenäyttely *Valon odotus – pimeän keskelle* avautuu 17. marraskuuta pääkirjasto Leijassa Ylöjärvellä. Samalla hän esittelee uusimman kirjansa *Taivaallista lohdutusta – kuvaevankeliumi* (Sacrum, 2026), joka julkistetaan 5. marraskuuta Helsingissä.

Maalaukset ja avajaisten kuvaluento liittyvät joulun sanomaan sekä luomiseen ja ihmiselämän eri vaiheisiin. Työt käsittävät Laineen keskeisen sakraalien kuvien testamentin 35 vuoden ajalta.

– Maalaukset ovat syntyneet suhteessa Raamatun sanaan sekä oman elämäni vaiheisiin ja muutoksiin. Menetysten keskellä Jumalan sanan näkyväksi tekeminen maalaamisen kautta on lohduttanut ja auttanut keskittymään.

– Toivon maalausten ja tekstien rohkaisevan ja lohduttavan sellaistakin ihmistä, jolle Raamattu ei ehkä ole niin tuttu, rohkaisee Annukka Laine.

Kirsi Airikka

Valon odotus – pimeän keskelle -näyttely 17.11.–11.12.
Leija, Ylöjärvi, Koivumäentie 2
Kuvaluento *Joulun sanoma taiteessa* 17.11. kello 18

Kuva: Annukka Laine

Annukka Laineen maalaus *Taivas sataa maan päälle* on esillä näyttelyssä.

Kirjallinen Sali kutsuu kirjojen ystäviä

Mummon Kammarin Kirjallisen Salin loppusyksysä kuullaan jälleen kiinnostavia keskusteluita, jotka kutsuvat paikalle kirjojen ystäviä.

Ohjelma:

- 9.11. Filosofian lisensiaatti Risto Maula: Filosofiaa minästä ja kuvasta
- 16.11. Kirjailijaystävykset Taru Kumara-Moisio ja Johanna Annola: Näkymättömien ääniä jäljittämässä – runoista ja romaanista
- 23.11. Kirjailija Marie Selene: *Ylimääräinen*
- 30.11. Ruokajournalisti Mikko Reinikka: *Pintxo, tikusta asiaa. Matkakertomus Baskimaahan*
- 7.12. Kirjailija Minna Lindgren: *Seniorikapina*
- 14.12. Syyskauden päättäjäiset

Kirjallinen Sali kokoontuu maanantaisin kello 13 Seurakuntien talon Näsin salissa, Näsilinnankatu 26, 2. kerros. Ohjelman jälkeen kahvit Mummon Kammarissa, Hämeenkatu 28. Vapaaehtoinen kahvimaksu

Ajantasainen ohjelma: mummonkammari.fi

Starman-näytelmän monista rooleista vastaa Martti Suosalo. Seuraavat esitykset ovat joulukuussa Tampereen Teatterissa.

Kuva: Juho Liukkonen/ Tampereen Teatteri

Luonnon ääressä järjellä ja sydämellä

Teatteri on tunnetusti vahva väline käsitellä yhteiskunnallisesti polttavia teemoja.

Tampereen Teatterin ohjelmistossa on esitetty aika ajoin luontokatoaiheista *Starman*-monologinäytelmää. Sen monenlaisissa rooleissa loistaa virtuoosimainen Martti Suosalo.

Juha Kauppisen kirjoittama ja Raila Leppäkosken ohjaama Starman on alun perin tehty Teatteri Sirkus Suosalon telttanäyttämölle, mutta se on nähty myös useissa sisäteattereissa.

Hämeenlinnassa asuva Kauppinen iloitsee siitä, että näytelmä on erittäin vakavasta aiheesta huolimatta otettu hyvin vastaan.

– Siinä tavallaan manifestoituu se, että kyselyiden mukaan ylivoimainen enemmistö suomalaisista haluaa lisää luonnonsuojelua, hän sanoo.

Suosalon suoritukselle on tullut paljon suitsutusta, ja Starmanin kirjoittajakin on saanut kuulla pääasiassa myönteistä palautetta.

Toki joku katsoja on poistunutkin kesken näytelmän.

– Draamaa ei voi tehdä sillä tavalla, että yrittää miellyttää kaikkia. Esityksellä on sisäinen ääni, ja se ääni on järkähtämättömästi luonnon puolella.

Starman on Kauppisen ensimmäinen näytelmä. Kirjoja hän on julkaissut lähes kymmenen. Kaikki käsittelevät jollakin tavalla luontoa.

Viime vuonna painosta tullut *Kertomus Maasta* (Siltala 2025) on mukaansa tempaava tietokirja, jossa pohdiskellaan kertojan äänellä luontokatoa ja ilmastonmuutosta.

– Kirjaa varten tein useita junamatkoja Euroopassa ja vietin myös kuukauden Pohjois-Amerikassa.

Kauppisen mukaan Kertomus maasta haluaa antaa lukijalle lisää ymmärrystä elollisen luonnon voimasta ja merkityksestä.

– Ilmastokriisi ja luonnon monimuotoisuuden katoaminen ovat osa kriisiä, joka on valtava ja monimutkainen. Ratkaisut ovat kuitenkin käsissämme, jos vain haluamme tarttua niihin.

Ekologinen elämäntapa voi merkitä joillekin sitä, että aikakonetta käännettäisiin vuosikymmeniä taaksepäin. Monille mukavuuksillekin saisi samalla heittää hyvästit.

Juha Kauppinen näkee asian aivan toisin. Hän arvioi elävänsä varsin ekologisesti, mutta elämä on silti ihan mukavaa.

Kirjailija muistuttaa, että uuden tavaran haaliminen ei tuota pysyvää hyvää oloa.

– Tutkimukset osoittavat, että kohtuullisen matala elämisen taso riittää. Elintason nousu sen yli ei enää paranna elämänlaatua.

Kauppinen on koulutukseltaan biologi, ja hänen teoksensa pohjautuvat luonnontieteellisiin faktoihin.

Luonnossa kokee myös syvästi vaikuttavia tunne-elämyksiä. Tuoreimmassa teoksessakin pysähdellään esimerkiksi Pohjois-Carolinan rämeiden ikivanhojen sypressipuiden äärelle.

Kirjailijan mukaan on hienoa mennä esimerkiksi Evon luonnonmetsään ja asettua jollekin kauniille paikalle.

– Tunnen silloin jonkin itseäni suuremman ja voimakkaamman läsnäolon.

Vesa Keinonen

